

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON: 9-77

Ejelli telefo

ELŐFIZETESI ÁR
Egész évre . . . . . Lei
Félévre . . . . . 600 "
Negyedévre . . . . . 320 "
Egy órára . . . . . 110 "

IX évfolyam * 274. szám

1928 December 16 vasárnap

* 5689 év Tébét 3 *

UJ KELET

maseter Róbert
Budapest

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Csúji megbízott Oetrich & Stössel Piata Udrii.

Boliviától a Rajnáig

— Külpolitikai figyelő —

Genf alpesi tele elől Lugano déli éghajlata alá menekültek a Népszövetség sztárjai és külisszamesterei. Nyilván az a szándékuk, hogy az ötévesükön is a déli égjaj békehangulata uralkodjék el. Ezt a békés hangulatot azonban váratlan esemény zavarta meg, olyan esemény, ami fennállása óta először tette próbára a népszövetségi idegeket: Bolívia mozgósított Paraguay névű szomszédja ellen.

E két exotikus nevű délamerikai állam gyűlölködésének materiális és lélektani hátterét a pillanatban nem ismerjük pontos részletességgel, de Dél-amerikáról lévén szó, úgy érezzük: ez nem is fontos. Egy délamerikai államban forradalomra és háborúra mindig találunk okokat és módokat.

A konfliktus számunkra érdekes része az az, kezdődik, hogy Bolívia is, Paraguay is tagjai a Népszövetségnek, már pedig a Népszövetség áldása nélkül nem lehet háborút csinálni, amióta a békeszerződések így rendelkeznek, legalább is elvben nem.

Bolívia és Paraguay azonban, mint az már a háborus konfliktusoknál történni szokott, — egészen megfélekedtek ezekről a naiv klauzulákról és végig mozgósították. Talán már régen verekednének talán már a hadi dicsőség összes lehetőségeit kimerítették volna, talán már a hősi halottak egész galériája dicséretre Mars istent, ha Briand urnak és Chamberlain urnak eszébe nem jut — a saját népszövetségük s ennek nevében tiltakozó táviratot nem küldenek Bolívia és Paraguay kormányainak. De bizony eszükbe jutott s ez az éberség, ime, csodálatos, magát a Népszövetséget is meghazudtoló eredményről járt: Bolívia elfogadta a Népszövetség békítő intervencióját.

Kétségtelen, hogy ez olyan csodálatos fordulat, amire legkevésbé a Népszövetség urai számítottak. Hiszen ők tudják, legalább is nekik kellene legjobban tudniok, hogy a népszövetség sohasem gondolta komolyan a háborúk megakadályozását, annál is inkább nem, mert égisze alatt a világtörténelem legnagyobb fényverkezés folyik. Am néha a bot is elsül — s ez a triviális bölcsesség, megnyugtathatja a szkeptikusokat is. Bolívia messze van — s így komolyan vehette a népszövetségi pacifizmust. Lett volna csak Európában, — nem vette volna komolyan!

Mindegy. A fő, hogy akadt egy állam, ha Délamerikában is, mely a látszatot valóságnak vette. Bár sok ilyen látszatot való boldogító valósággá, akkor talán volna valami reális haszna a népszövetségi látszatoknak.

„Oszták nép nincs“ — mondotta Müller-Franken kancellár a berlini sajtóbankétn. Ez a negatív megállapítás

pozitív célkitűzést lepez: az osztrák csatlakozás vágyát és szükségességét a nagy német birodalomhoz. Müller-Frankennek minden vitát kizáróan igazza van: az osztrák-német nem kevésbé német, mint a bajor-német, valamint a szejard zsidó nem kevésbé zsidó, mint az askenázi. Politikai elkülönítésre az ilyen disztinkciókat csak monarchikus, helyesebben autokratikus, illetőleg választási államokban lehet felhasználni, mint ahogyan az egész habsburgi Ausztria nem volt egyéb, mint egy autokrata birodalom — katolikus hierarchiával megtetve. És csodálatos: a „demokratikus“ nagyhatalmak, amelyek a régi osztrák-magyar monarchiát épen a népi önrendelkezés alapján darabolták fel, amelyek az elnyomott nemzetiségeket új államalakulatokba osztották be, — magától Ausztriától megvonták a népi önrendelkezés jogát és a hamisítás kedvéért feltalálták az „oszták“ népet, akárcsak a Habsburgok. Káprázatos járték ez a népi teóriával, nem kevésbé fantasztikus és abszurd, mint a régi „Gesamtmönarchie“ eszméje volt.

A Gesamtmonarchie ideája megbukott, mert elpártolt mellőle a fegyverek ereje, de a habsburgi koncepciót im

Briand és De Monzie szenátor konzerválják, akik minden áron és minden akadályon keresztül fenn akarják tartani a régi Ausztriát, akik az „Anschluss“ nyílt ellenségeként mutatkoztak be.

És mindenki nyugodt lehet: ezek a „demokratikus“ urak nem tudományos érvekkel támasztják alá vélt igazukat. Nem. Ők e tekintetben is a régi Ausztria tradíciójára támaszkodnak: a fegyverek erejére. Hiába mondja tehát Müller-Franken, hogy osztrák nép nincs! Ha a francia „demokraták“ a fegyverek erejére támaszkodva mondják, hová van, — akkor van, ha nincs is.

És Briandék még egy másik hatalmas fegyvert is viselnek vállukon az „Anschluss“ megakadályozására. A rajnai megszállás ügyét. A rajnai megszállás ügye dagasztotta nagyra úgy az Ansehluss érdekében való agitációt, mint az ellene való állásfoglalás „hatékonyaságát“.

S ha most Luganóban, — mint a jelentések hírlí adják — Briand és Stresemann között a rajnai megszállás kérdésében meggyőzés készül, úgy ennek

a meggyőzésnek középpontjában ott súlyosodik az Anschluss problémája is. A francia lapok Stresemann dicsőítő tirádái nem zengenek erről, de valószínű, hogy Stresemann „meglepő politikai ézéke“ alatt a német miniszterelnöknek azt a hajlékonyságát értik, mellyel a rajnai megszállás megszüntetése érdekében feláldozta az „Anschluss“ gondolatát.

És ez a „hajlékonyság“ Briandnak is megéri az árát. A francia imperializmus hűdeglelését elsősorban a németek lélekszámának esetleges megnövekedése fokozná és hogy ezt elkerülhesse, inkább hajlandó a Rajna-megszállás ügyében koncessziókat tenni. Kétségkívül úgy Briand, mint Stresemann bajszirozo művészetére előnyös fényt vetnek ezek a tárgyalások. De annál kevésbé kellemes fényt vetnek az európai politikai konstellációra. Ma, a világháború utáni tizedik évben ott tartunk, hogy vitán felül álló nemzeti és emberi jogokat alkuvás tárgyává lehet tenni — s a népszövetségi illésszakok nem is egyebek, mint ilyen nemzetközi alkuvások szinterei, amelyek az egyik fél minden körülmények között ráfizet.

(s. l.)

Hogyan fognak felsorakozni az ellenzéki pártok a parlamentben

A választások megrendítették Bratianu Vintila pozícióját a liberális pártban. Duca több szavazatot szedett össze, mint a volt miniszterelnök és így valószínűleg ő kerül a liberális párt élére

(Bucuresti-Bukarest, december 15. Az Uj Kelet tud.) A mai szenátorválasztások kimenetele má regyálaltában nem be folyásolja a képviselőválasztások eredménye alapján kialakult új politikai helyzetet. A nemzeti pártvezetők hatalmas parlamenti többségtől támogatva kezdi meg a kormányzás munkáját. Olyan hatalmas ez a parlamenti többség, amelyhez hasonlóval egyetlen nyugati állam kormánya sem rendelkezik (Mussolinit kivéve természetesen). Talán túlságosan is nagy százalékra a képviselőknek áll a Maniu-kormány háta mögött és bár a jelentősebb ellenzéki pártok és kisebbségi csoportok képviselőihez jutottak a parlament külsőleg mégis bizonyos mértékig egyhangú képet nyújt.

Természetes oldog, hogy numerikusan az ellenzéki pártok ugyszólván semmitsem jelentenek a kormány minden ellenzéki akciót elseprő majoritásával szemben. A választások azonban úgy alakultak, hogy a liberálisok vezetőszemélyiségeinek sikerült a parlamentbe bejutni és hinderslandjuknál fogva kétségkívül a legszámozottabb ellenzéki csoportot képviselik. A legszebb választási sikert Duca volt belügyminiszter érte el, akit Valcea és Romanati megyékben, tehát két helyen is megválasztottak és aki Valceamegyében — hazájában, a szavazatoknak 21.44 százalékát kapta meg.

Duca és Bratianu párbaja

Ez a tény különösen azért fontos, mert Ducával szemben Bratianu Vintila a Bratianu hazájában, Argies megyében teljesen lemaradt és az Ilfov megyében, illetőleg Bukarestben kapott szavazatok ré-

vén került be a parlamentbe. Nos, Bratianu Ionel halála óta a külisszak mögött hatalmas harc folyik a liberális pártnak a pártelnöki, vagyis a jövő miniszterelnökségi címért. Ducának, aki nyugati kultúrájú ember, rendkívül képzett politikus és kiváló szónok, hatalmas pártja van a liberális pártban belül. A párt többsége meg van győződve arról, hogy a liberálisokat Bratianu Vintila személyesen gazdaságpolitikája a nemzeti parasztpárttal szemben tanusított gyűlölete és lekintélyhiánya sodorta le a hatalomról és tette annyira népszerűtlenné. Duca viszont a többi pártok és főleg a nemzeti parasztpárt felé is pozitív. Ő volt az aki a múltban is közvetítette a liberálisok s a nemzeti parasztpárt közötti tárgyalásokat és nem rajta mulott, hogy azok nem vezettek eredményre. Duca lesz minden bizonnyal a liberálisok parlamenti csoportjának vezetője és ez a tény enyhíteni fog a kormány és a liberálisok közötti feszültségen, sőt lehetővé fogja tenni bizonyos kérdésekben egy egyöntetű álláspont megteremtését is. Mint hogy azonban a nemzeti parasztpárt programjából kifolyólag egy egész csoport új törvényrel fog jönni, amelyek a liberális koncepcióval homlokegyenest el lenkeznek, előreláthatólag elkeseredett parlamenti harc lesz a kormány és a liberálisok között. Közben el fog dőlni a küzdelem a liberális párt elnökségéért is: vagy győz a Bratianu: dicsőítő tradíciójának respektusa, vagy pedig c. u. új szellem lesz arról a liberális pártban és akkor Duca fog a párt élére kerülni.

Még a volt miniszterek sem

jutottak mind mandátumhoz

A végleges megállapítások szerint Duca kívül George Bratianu, Bratianu Ionel fia, Leonte Moldovanu, Vasile Sasu volt iparügyi miniszter, dr. Anghelescu volt közoktatásügyi miniszter, G. Benu volt szepművészeti államtitkár, Richard Franasovici volt belügyi elnök, M. Orleanu volt kamarai elnök, Victor Slavescu Vintila, Ion Pilat Bratianu Vintila sógora és Argetoranu volt földmívelésügyi miniszter kerültek be. Nem kerültek be a képviselőházba a volt kormány tagjai közül Dumitriu közlekedésügyi, Nistor közmunkaügyi, Inuletz közegészségügyi, Stelian-Popescu igazságügyi és Lapedatu kultuszminiszter.

Averescu és Jorga öt képviselője

Az Averescu-Jorga koalíció egyesületen is csak öt képviselőt küld be a parlamentbe. Stan Ghiteanu, Rascanu tábornok, Jorga, Goga Octavian és Lucasievici volt miniszter kerültek be a parlamentbe. Jorgát Ilfovban, Gogát Jalomitan választották meg. Mindenesetre jellemző Gogára, aki az averescanus-kormányban és pártban Erdély reprezentánsaként szerepel hogy csupán egy regáti megyében tudja magát megválasztatni. A bukaresti lapok különös iróniával firtatják, hogy Goga hazájában, Csucsán mindössze 12 szavazatot kapott. A Dináreai epésen megjegyzi, hogy úgy látszik Goga csucsai kastélyának meglehetősen nagy szolgálai személyzete van. Jorga egyedül képviseli pártját a parlamentben. A másik négy képviselő az Averescu párt tagja.

Select-mozgó Ma utoljára
HARRY LIEDTKE és LA JANA
 kiváló művészek
PÁRIS VARÁZSA nagyserű
filmben.
 Hétfőn: **KADETTSZERELEM**
 főszerepben Amerika legjobb és legsinosabb hője:
JOEN CRAWFORD

Politikai körökben teljesen bizonyosra veszik hogy Iorga és Averescu röviddel az új parlament összehívása után fuzionálni fognak.

Lupu és az újságírók

Bekerült a parlamentbe még Lupu és négy híve is. Ugy az aversianusok, mint a lupisták szordinós elnökük: alközpontot fognak a kormányai szemben elfoglalni. Mindketten tudják, hogy a régi ellenfelek továbbra is a liberálisok maradnak, akik esetleg veszélyesek lehetnek számukra, ha majd távol: 1928-ban a kormányutódlás kérdése aktualissá válik.

Bekerült a parlamentbe a kormány-párt listáján Pamfil Seicaru, a Curențul, C. Gongopol, a Cuvantul, Emil D. Fagure Honigmann a Lupu és dr. Grigore Graur a Dimineata főszerkesztője. Az újságíróknak a kormány ajánlotta fel a négy mandátumot azért a támogatásért, amelyben a nemzeti parasztpártot kormánybuktató akciójában részesítették.

A zsidó képviselők
 A nemzeti zsidóságot dr. Fischer József, dr. Fischer Tivadar és Landau, a kisenevi cionisták vezetője, az „Unser Zeit“ című zsidó napilap főszerkesztője képviselik a parlamentben. A kormánypart listán a következő zsidó képviselők jutottak be a parlamentbe: D. Lerner, B. Landesmann és dr. Graur, akik a nemzeti parasztpárt tagjai és Emil Fagure, akit független jelleggel kandidált a kormánypart listáján. A magyar párt listáján jutott be a parlamentbe a nagyváradi Hegedüs Nándor.

A szenátusba ugyancsak a kormánypart listáján került be a csernovitzi dr. Mayer Ebner, volt képviselő. Hivatásból tagjai a szenátusnak dr. Niemerover, főrabbi mint a zsidó felekezet képviselője, Heckerl ezenkívül a besszarábiai Moise Zipstein, aki a nemzeti parasztpárt tighinai szervezetének főtitkára. Szenátusi jelöltek voltak a kereskedelmi és iparkamarák részéről Nagyváradon Szemere Miklós, Csernovitzban pedig dr. Karl Kläber, akik mindketten zsidók.

Leleplezem őket, ha addig élek is

Hát ezt már nem lehet kibírni. A szücsök, a borotvaszappangyárosok, a könyvkiadók. De mozgolódik már a cipőkefe-, ferfiállér- és automobilszakma is. Hare az utolsó csepp vérig, a vevőért. Reszletfizetés. Korlátlan hitel, Árleszállítás. Rádás. Amikor mindez nem hat, jön az ingyen. Ingyen! Ihiingyen! Ha nem röstelled a fáradságot és szépen kitöltöd a megfelelő cédulákat, néhány nap alatt bekölözhetel abba a csinos viláába a Kelenhegyi-uton, amit egy nadráglátó vásárlása után kaptál rádásul; részletre volt autón roghatsz haza és csinos könyvtárat állíthatsz össze különböző „összes művek“-ből, amik szintén nem kerültek egy fillérbe sem.

Valami furfangot szimatolok a sok „ingyen“ hirdetés mögött. Lehetetlen, hogy valahol ki ne bukkanjon a jölab. Mégis csak rá kell szólni magát valakinek, hogy leleplezze ezt a jöleket. Egy napra, nem bánom, beállok Sherlock Holmesnek. Vaktában kiválasztok egy ilyen csábító ígéretet és utánajárok.

Ht van ai: Mereskovszkij összes műve, huszonnyolc kötetben, természetesen — ingyen. No, ha senkit meg nem fogtak ezeket a derek emberbarátokat megfogom ma. Mert régi írókról, akiknek nem kell már szerzői jogdíjat fizetni, még csak beveszem a különböző tündermeséket. De azt már kétem, hogy Mereskovszkij, akinek nagyon is kell a pénz Párisban, egy nagylelkű gesztussal ingyen nyújtotta át nekik összes műveit.

Szerencsésen megérkezem a bőkezű kiadóvállalat kapuja elé. A látvány mindenesetre impozáns. Olyan impozáns, hogy a fejemhez kapok: — nem vagyunk-e még mindig 1918-ban és nem petróleumért, vagy babeszuszpájért áll-e itt türelmesen ez a hosszú sor ember? Amint elmegyek mellettük — van mindenféle: férfi, asszony, jóruhás és kopot-

tas, postás, rendőr, szemlész, diák, amit akarsz — gyanakodva néznek rám és az egyik rám szól:

— Tessék a sor végére állani!

Jó, ezt már ráfizettem az „ingyenért“. Egy teljes óráig tart, amíg az irodába bekerülök. Az irodában udvariasan leülletnek. (Gyanus.) Megmutatják azt a bizonyos ingyenkönyvet. Hát bekötve nincs, a papíra éppenséggel nem finom, de istenem — ajándékoskónak nem szokták a fogát nézni. Egyelőre nem értem, hol itt a ravaszág. Az a fiatal hölgy, aki a könyvet mutatta, egyszerre csak nyájasan kezd mosolyogni s hirtelen mozdulattal elém rak egy díszes külsejű, aranyozott kötésű könyvet, kinyitja, nagy szerű fehér papírost látok... Az ára, azt mondja, 75 lei. Megkapom természetesen az ingyenpéldányt is, de hát olyan intelligens embernek, olyan könyvbarátnak, amilyennek engem néz, mégis csak ezt a példányt ajánlja inkább.

Kezdem magamat kellemetlenül érezni. En akartam leleplezni ezeket a derek embereket s a végén magam kerülök gyanuba, hogy alias nyereszkedési vágyból megfosztom őket egy olyan könyvtől, amelyre csakugyan rá kell fizetniük.

Zavaromban gondolkodási időt kérek, lávozom, hogy a friss tevegón kiszellőztessem a fejemet.

A szomszéd utcában egy könyvkötőműhelyt pillantok meg. Ej, ha már annyira vagyunk, bemegyek oda is, kinézek egy szép vászonkötést, amelyre a munkásné éppen most rakosgatja gondosan az aranylemezeket és megkérdem, mennyit kér egy ilyen kötésért?

— 68 lei az ára egy ilyen kötésnek — mondja a könyvkötő.

Hm. Hát kkor szerzői jogdíjra, fordításra, szedésre, nyomásra, papírosra, adminisztrációra, polgári haszonra ma-

rad összesen 7 lei. Ez még sem lehet istentelen dolog.

Mérész elhatározással visszamegyek, egyenesen a kiadóvállalat vezetőjét keresem meg, bemutatkozom és nekiszegzem a veszedelmes kérdést: vallja meg, hogyan okoskodott, amikor az ingyenkiadást hirdette s még inkább akkor, amikor a 75 lejes Mereskovszkijt kínálta a jelentkezőknek.

— De kérem — tettem hozzá —, azt az egyet ne mondja nekem, hogy vagyonát ebben a formában akarja a szegények között szétosztani.

— Eszemágában sincs, hogy azt mondjam — felelte a kiadóvállalat vezetője. — Nyugodtan elmondhalom a számításomat. Azt gondoltam, hogy körülbelül 3000 ember jelentkezik majd az ingyen papírra nyomo ttingyenkiadásért. A többi Mereskovszkij könyveinek hódító erejére bízom, ez a három ezer ember fejenként legalább tíz ismerősének fogja a könyvet agyondicsérni és én minden további reklámköltség nélkül jutok 25—30.000 vevőhöz, aki szívesen megfizeti egy aránytalanul csekély árat a diszkiadásért.

— No és bevált ez a számítás?

— Nem, kérem. Ahelyett, amire számítottam, a következő történt: három ezer helyett közel tizenkétezer irt vagy jött be személyesen az ingyen könyvért. Hiszen láthatta is. Ez a csöndület napok óta tart.

— Hiába, az emberek szeretik a potyát — monlottam olyan gögös hangon, mint-ha magam nem is álltam volna sorba az imént.

— Ugy van. Amikor azonban az a sok ember meglátta a kétféle kiadást, diszretere legyen mondva, alig akadt, aki az ingyen példányra reflektált volna.

— Olyan érdekes és kulturális szempontból is öröndetes jelensége ez a magyar olvasó pszichéjének, amellyel illetlenül számolunk kellett és ezért Mereskovszkij „ingyen“ kiadásunk hirdetését már be is szüntettük. A magyar művelt olvasó inkább fizet valami csekélyiséget a könyvért, de szép, méltó és maradó köntösben akarja azt a polcra beállítani.

— Idáig értem a dolgot. De most már azt mondja meg, hol van a haszna ezen a 75 lejes, lehet mondani luxuskiadásom?

— Ezt is megmondom. Ez tiszta matematika. Az átlagos magyar könyvet két lényező drágítja erősen: a kockázat és a csekély példányszám. Ebben az esetben a kockázat elmarad, mert hiszen csak annyi példányt nyomatok, amelynyire megrendelő van. Azután pedig a szokott 2—3000 példányos kiadások helyett itt máris tizenkétezer példányról van szó és ez a szám még nyúván növekedni fog. Ekkora számoknál filléres haszonnal is nyugodtan meg lehet elégedni.

A leleplezés ezuttal nem sikerült. Most várom a legközelebbi nadrágtartóhirdetést. Ha a kelenhegyi vilkával is ilyen jól járok (apropos: megrendeltem a 75 lejes Mereskovszkij), akkor megcsinált gavallér vagyok.

Hölgyeim! Uraim! Ne törjék fejüket!

Legszébb! Legjobb! Legolcsóbb!
Karácsonyi ajándékot
Dr. Samuel Cluj férfidivatházában
Cal. Reg. Ferdinand No. 3.
 szerezheti be.

Irányrak:		Karácsonyi reklám:	
la selyem puplin elejűing .	Lei 235.—	1 drb. selyempuplin elejű ing	8
la selyemzokni	„ 33.—	1 „ selyemzokni	5
la selyemsál	„ 87.—	1 „ selyemsál	5
la selyemnyakkendő	„ 36.—	1 „ angol „pyramid“ zsebkendő	5
la gyapjúkalap	„ 225.—	1 „ selyem nyakkendő	5
Egész selyem puplin ing-		1 „ gummi nadrágtartó	5
mérték után is 6 óra alatt	„ 375.—	1 „ soknitartó	5
Utazóbőröndök, naccserek			

Összesen: Lei 500.—
 Vidéki rendelések azonnal elküldve utánvált mellott.
 Karácsonyi beszerzéseit ne hagyja az utolsó pillanatra, minimális előleg ellenében vásárolt áruit félreteszem.

URANIA MOZGO Ma utoljára
GENF TITKA idegizgató kalandorfilm,
mely Svájc legjobb vidé
kein folyk, főszerepben
CRISTA TORDY (Harry Liedtke felesége) és **ALFRED ABEL**
 Hétfőn, kedden és szerdán renoválás miatt zárva.
 Csütörtökön ünnepélyes megnyitó

Si, ródi, korcsolya.
 Mit hozzon az angyal?
 Megmondja
Schuster Emil Cluj

„UNIO“ vegyileg fest, tisztít, Cluj. Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan szállítunk.

Vasárnap,
Visszae angol k
 London, de kimorultság király állapo remény. hog átmeneti jel London, de szerint a kir be lényeges még fennáll tért, mert a meggátlása nap a megt kiadott jelen rint az uralk landul töltöte de közérzése előtt.
 London, de tes szerint G pár legkisebb delzetu meg be. A hadihágyulövést ad jelent a was az amerikai peg Wanderl működben a leit készítette reggelije után fedézetere m fonbeszélgetés királynéval. A ceggel a legu atyja állapotá
Brian
 nai l
 Luganó, dec úfőszak mai gya a lengyel a lengyelorszá megvitatása v shi japán dele
 Luganó, dec este rövid kil képviselőit, al maista nyilatko lehetőségeiről. mihelyt a jóv elkészül a rev veszik a rajna
 A késő esti met sajtó resz sonló szellemh
 A londoni la szerint január megkezdik a s sés s ugyanal a rajnai kiür lések.
 Luganó, dec aiszterek távoz zós értekezletű megszövegezik erdítanyvit.
 Chamberlain és a francia o ják el Luganó rint néhány üdülésen. h kedvező mara
 A népszöve közgyűlés egy jos, a Párisba szemurozta. N agarden-partyt miniszterezide tagjanak tiszt véségi szeptm
 Luganó, dec berlin tegnap véség szeptm filmet, amelye lat megbízásá met má a tan latni.
Férfi és
 fest, tiszt
 Str. Memo

Visszaesés állott be az angol király állapotában

London, december 15. A műtét okozta kimerültség folytán visszaesés állott be a király állapotában, de azért meg van a remény, hogy a fertőzés lokalizálása átmeneti jellegűvé teszi a visszaesést.

London, december 15. A lapok közlése szerint a király állapotában nem állott be lényeges változás. Udvari körökben még fennáll az aggodalom a király életéért, mert a fertőzés továbbterjedésének megállítására csak részben sikerült. Tegnap a megtartott orvosi konzilium után kiadott jelentés kevésbé kedvező. Eszerint az uralkodó a tegnapi napot nyugtalanul töltötte. Erverése normális ugyan, de közérzése kevésbé jó, mint tegnapelőtt.

London, december 15. Newyorki jelentés szerint György herceg, az uralkodó pár legkisebb fia az Urbán hadihajó fedélzetén megérkezett a newyorki kikötőbe. A hadihajó érkezésekor huszonegy ágyúrobbantást adott le. Fogadtatására megjelent a washingtoni angol nagykövetség és az amerikai kormány képviselője. A herceg Wanderbilt Corneliushoz hajtatott, miközben a fotóriporterek számos felvételt készítettek róla. Wanderbilt villásreggelye után a herceg a Berengaria fedélzetre ment, ahol indulás előtt telefonbeszélgetést folytatott Londonnal, a királynéval. A királyné közölte a herceggel a legutóbb kiadott orvosi jelentést a király állapotáról.

Briand bizik a rajnai kiűritésben

Luganó, december 15. A népszövegségi tárgyalások mai zárulásának egyetlen győzelem a lengyel-szlovén nemzeti kisebbségi jogok helyreállítása volt, melyet a tanács Adachi japán delegátus előadásában tárgyalt.

Luganó, december 15. Briand tegnap este rövid kihallgatáson fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt rendkívül optimista nyilatkozatot tett a rajnai kiűrités lehetőségeiről. Briand kijelentette, hogy mihielyt a jóvátételi szakértői bizottság elkészül a revízióval, azonnali kezdetűket veszik a rajnai kiűrités tárgyalások.

A késő esti órákban Stresmann a német sajtó részére tett nyilatkozatot hasonló szellemben.

A londoni lapok tudósítóinak közlése szerint január tizenötödikén Párisban megkezdik a szakértői bizottság ülésezését s ugyanakkor kezdődnek Berlinben a rajnai kiűritésre vonatkozó megbeszélések.

Luganó, december 15. A külügyminiszterek távozása előtt még lesz egy közös értekezletük, amelyen a sajtó részére megszövegezik a luganói megbeszélések eredményeit.

Chamberlain esetleg már ma, Briand és a francia delegáció holnap este hagyják el Luganót, míg Stresmann hír szerint néhány napig Luganóban marad ültetve az az időjárás továbbra is kedvező marad.

A népszövegségi filmet a szeptemberi közgyűlés egyes jeleneteiről Dezső Alajos, a Párisban élő magyar grafikus szerezte. Megrögzítették filmre azt a „garden-partyt” is, amelyet Hevesi Pál miniszterelnök rendezett a tanács tagjainak tiszteletére. Gefiben a népszövegségi szeptemberi közgyűlés alkalmából.

Luganó, december 15. Briand és Chamberlain tegnap megtekintették a népszövegségi szeptemberi ülészakról készített filmet, amelyet egyik párisi filmvállalat megbízásából állítottak össze. A filmet ma a tanács tagoknak be fogják mutatni.

Férfi és női kalapokat
fest, tisztít vasal és formál
Fehér
Str. Memorandului (Unif-u.) 21

A kormány megsemmisítő fölényét eredményezték a szenátorválasztások is

A székely megyék kivételével a kormánylista előreláthatólag valamennyi megyében maradék nélkül bekerül a szenátusba

(Bucuresti-Bukarest, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szenátusi választások mindenütt a legteljesebb rendben folynak. Az eredmények valószínűleg csak az éjszaka folyamán válnak ismeretessé. Általános meggyőződés szerint ma — a 3 székely megyét kivéve — mindenütt a kormánypart jelöltjei lesznek megválasztva. A mai napon 113 szenátort választottak, míg hétfőn a megyei és községi tanácsosok választják meg szenátusi képviselőiket 71 szenátort. Szerdán a mezőgazdasági és iparkamrák, valamint az egyetemek választása fejezi be a választások sorát.

A bukaresti egyetemen Balacescu orvoskari dékán az egyik jelölt, akit Anghelcsu volt közoktatásügyi miniszter támogat, a hivatalos liberális jelölt, Pangratti rektorral szemben.

Lapzártáig a következő eredmények futottak be szerkesztőségünkbe:

Kolozsvár: Ipartestület: Nemzeti parasztpárt 1012, Averescu 31, liberális 48, megsemmisítve 42.

Petőfi ucca: Nemzeti parasztpárt 269, Averescu 19, liberális 27, megsemmisítve 9.

Gheorghe Baritiu liceum: nemzetip. 1051, Averescu 46, liberális 32. Megsemmisítve 19.

Kolozsmegyében az összvazatok a

következőképen oszlanak meg: Nemzetip. 18.884, Averescu 418, liberális 307.

Tordamegye. Nemzetiparasztpárt 8692, Averescu 175, liberális 307, magyar párt 2515.

Kisküküllőmegye: Nemzeti parasztpárt 13169, liberális 635. A magyar párt Kisküküllőben tudvalevőleg visszavonta jelöléseit.

Kolozsmegyében: Apahida: nemzeti parasztpárt 1175, Averescu 3, liberális 21. Almás nemzetip. 1175. Averescu 19 liberális 9. Kolozs nemzetip. 887, Averescu 28, liberális 19. Bánffyhunyad: nemzetip. 1445, 44 Averescanus és 36 liberális szavazat.

A többi kerületekben hasonló eredményekkel végződött a szenátorválasztás és így a nemzeti parasztpárt teljes kolozsmegyei listái a szenátusba kerül. Az ország egész területén, kivéve természetesen a székely megyéket, ahol a magyar párt abszolút többsége bizonyosra vehető, hasonló eredményekkel zárták a szenátorválasztásokat, mely így szintén a kormány megsemmisítő fölényével végződött.

Aradi eredmények: I. kerület: liberális 109, nemzetip. 760, Averescu 118.

II. ker.: liberális 140, nemzetip. 419, Averescu 79.

III. ker.: liberális 132, nemzetip. 97, Averescu 116.

IV. ker.: liberális 44, nemzetip. 742,

V. ker.: liberális 27, nemzetip. 504, Averescu 24.

Maramarosmegyében a kormány ismét abszolút többséget kapott. Itt az Averescu part nem jelölt s így a harc a nemzeti parasztpárt és a liberálisok között folyt, a kormány megsemmisítő győzelme mellett. A nemzeti parasztpárt a megyében 8032, a liberálisok pedig minősége 256 szavazatot kaptak. Maramaroszigeten az eredmények hasonló arányban oszlanak meg, a nemzeti parasztpárt 3442 szavazatával szemben a liberálisok 165 szavazatot nyertek el. Az egész megyében imponáló módon nyilvánult meg a zsidóság fegyverhűsége, mert a zsidó tömegek felvonulása nagyban hozzájárultak a kormánylista sikeréhez.

A hétfőn kezdődő községi tanácsosi szenátorválasztások és az érdekképviselők szenátorválasztásain a helyzet már nem ilyen tisztá, miután számos községi liberális képviselőtestület van, amelyeknek szavazatai, különösen a római királyságban korábban több liberális szenátorságot is eredményezhetnek.

8 napig érvényes előfizetési felhívás

MERESKOVSZKIJ

munkáinak 14 kötetes diszkiadására

Kiállítás a békenívó. Kiváló esztétikusok csonkítatlan fordítása

- A nagy író java munkái:**
Leonardo da Vinci
Nagy Péter
Julianus Apostata
Örök utitársaink
Vele vagy ellene
Napoleon stb. stb.

Azonnali beküldés esetén érvényes.

DANTE KÖNYVKIADÓNAK 9.
BUDAPEST, VI. Ó-ucca 27.

Megrendelem a 14 kötetes MERESKOVSZKIJ diszkiadást 1050 Lei-ért.
Havonként 2 kötet veszek át oradeal megbízottjuktól sz. mélyesen 150 Lei befizetése ellenében.
Utánvétellel kérem 30 Lei portó és utánvételt költséggel.
(A nem kívánt egyik szöveg förlendő.)

Név és foglalkozás: _____
Cím: _____

350 oldalas könyv, aranyozott vászonkötésben:

75 Lei.

sziszta ma...
könyvet két...
a kockázat és...
bban az eset...
mert hiszen...
matok, amely...
után pedig a...
kiadások he...
er példányrol...
nyilván növe...
knál filhész...
eg lehet elé...
sikerült. Most...
trágtartóhird...
lával is ilyen...
rendeltem a...
kor megési...
00000
iket!
sőbb!
kot
aban
3.
mi
endő
500.-
tt.
mini-
00000
ndja
sokat gyor-
szállítunk.

„Forgács Annának az életben nem volt egy őszinte szava és gesztusa”

Szenzációs érdekességű tanuvallomások az Erdélyi-per mai tárgyalásán

Budapest, december 15. A Schall-tanács ma folytatta Erdélyi Béla bűnperének tárgyalását. Stefaniai Richárd mérnök, műszaki igazgató volt a mai tárgyalás első tanúja, aki 1927-ben Millstattban nyaralt s egy szállodában lakott Erdélyiekkel.

A mérnök elmondotta, hogy látta amikor Forgács Annát az autóval Erdélyi és egy idősebb hölgy a lezuhanás után a szállodába hozta. Forgács Anna aléltan hevert az autóban, eszméletén kívül volt. Forgács Anna halála napján a mérnök látta Erdélyit a hallban beszélni, később találkozott vele a fürdőben s Erdélyi egyáltalán nem látszott levertnek. Délután felkeltő tájban látta Gáldit is, aki igen izgatott volt. Stefaniai Richárd beszélt a szállodai szobaleánnyal is, aki elmondta neki a Forgács Anna halálát megelőző napok és a halál napján általa észlelteket. A szobalány látta Forgács Anna lezuhanás közben szerzett sebeit is. A halál napján a szobalány előadása szerint Erdélyi táblát tett ki szobája ajtajára, hogy felesége alszik, ne zavarják.

A szobalány a már ismertettől horgási jelenet után megbotránkozással hallotta, hogy Erdélyi halállal vivődo feleségét figyelemre sem méltatva, a szekrény és szobajökök távozásakor erősen becsapta.

Tanu másnap is látta Erdélyit, aki Gáldival együtt a plébánossal beszélt s közben olyan nyugodt magatartást áruolt el, mintha nem is temetést, hanem keresztelőt beszélne meg.

Stefaniai Richárd a boncolás után beszélt egy előtte név szerint nem ismert fiatal bécsi mentőorvossal a boncolásról. Az orvos kijelentette, hogy a boncolás a holttest nyakán fojtogatási foltokat állapított meg és ezenkívül bordatörést is.

Gál Jenő védő a biztosításra tesz fel a tanuhoz kérdéseket, majd Lenszki Károly jelentésként vallomása következik.

Klár Zoltánné, orvos felesége a következő tanu. Elmondja többek közt a május-i mérgezési esetet, amikor férje után telefonált Forgács Anna azzal, hogy azonnal menjen hozzá, mert nagyon rosszul van. Férjét hazaérkezése után értesítette az úszetről,

aki azt a kijelentést tette, hogy bizonyára nem komoly az eset és For-

gács Anna hisztérika. Forgács Anna lényeg a privátéletben is exaltált volt. Később az ura mégis elment kezelni, de visszatértekor azt jelentette ki, hogy komolytalan volt a nő, mint ahogy előre látható volt.

Klár Dezső reklámvállalkozó áll most a bíróság elé s elmondja Erdélyinek Braun Ferencsel lefolyt párhaja előzményeit. Erdélyi szerinte vásott kölyök volt, akit nem lehetett megfékezni, viszont Forgács Anna folyton kerülgette Erdélyit. A házasságukat nem tartotta komolynak Erdélyi érettsége és amiatt hogy Forgács Annának viszont az életben nem volt egy őszinte gesztusa és szava sem. Tanu azt vallja, hogy Forgács Anna saját kijelentése szerint a budapesti mérgezéssel meg akarta ijeszteni a „fiatal urát”.

Temesváry ügyész kérdést intéz a tanuhoz aziránt, hogy nem volt-e neki ellenszenves Forgács Anna, mire Klár Dezső kijelenti, hogy ellenszenvvel nem viseltetett iránta, de mindannyiszor,

ahányszor tudomására jutott valamely helytelensége, megmondta őszintén a véleményét. Megmondta azonban nemcsak Forgács Annának, hanem Erdélyinek is. Erdélyi hosszabb ideig halogatta egy nála felvett kölcsönnek visszaadását s akkor figyelmeztette is Erdélyit e szakkal: „Fiam, az ilyen dolgok a Markóuccába vezetnek.”

Magaziner Elemér, Keleti László, Ligeti Armin dr. vallomásai után Hibala Antóniát, a Grünwald sanatóriumban alkalmazott ápolónőt hallgatta ki a bíróság. Tanu elmondotta, hogy másfél napig Forgács Anna rendkívül súlyos állapotban volt a mérgezési esetkor a sanatóriumban, de eszméletre tértekor azt a kijelentést tette,

hogy semmi nem vett be öngyilkossági szándékból, hanem „a Béluci adótt be valami vacakot.”

Már nem emlékszik határozottan, hogy hány „vacak”-ról beszélt Forgács Anna, de úgy rémlik neki, mintha két-háromról tett volna említést. A sanatóriumi ke-

A Kolozsvári Betegsegélyző Pénztár kórházat készül építeni Kolozsváron

Dr. Galan főorvos érdekes nyilatkozata a betegsegélyző pénztár problémáiról

(Cluj-Kolozsvár, dec. 15. Az Uj Kelet tudósítójától). A nemzeti-parasztpárti kormány új főorvost nevezett ki a kolozsvári betegsegélyző pénztár élére, Dr. Galan Pavel személyében, akitől, mint elsőrangú szakembertől, igen sokat vár ez az eddig nagyon mostohán kezelt intézmény. Munkatársunknak ma alkalma volt hosszabb beszélgetést folytatni az új főorvossal, aki igen érdekes részleteket mondott el programjáról.

Dr. Galan, az új főorvos, mindennek előtt előrebocsátotta, hogy a kolozsvári betegsegélyző pénztár igen fontos hivatást tölt be az egész erdélyi munkásság szociális életében. Nem csupán a kolozsvári munkásság, de egész Erdély

munkássága Kolozsváron koncentrálódik s épen ezért a betegsegélyző pénztár intézményének kibővítése a munkaügyi minisztériumnak is már régi terve.

Mindenekelőtt egy kórháznak a betegsegélyző pénztár mellé való felépítése vált szükségessé. A pénztár tagjaival jelenleg igen gyakran történik meg, hogy adótt esetben nem kapnak helyet egyetlen kórházban sem és így kénytelenek a lakásukon kezelteni magukat. Ilyen esetekben a betegek a kezeltetésen kívül napi hatvan lej segélyben részesülnek. Amíg az új kórház nem épül fel, a betegsegélyző többnyire a klinikákra, vagy az ortopéd-kórházba utalja betegeit, akiknek kezeltetéséért és el látásáért napi negyven lej fizet. Ezenkívül a beteg családja — amennyiben családientartóról van szó — harminc lej segélyben részesül.

A betegsegélyző az Apáca-uccában, az Erzsébet-fürdő mögött három és fél millió lejért megvásárolt telken előreláthatólag már jövőre kezd meg az építkezést.

Ugy tervezik, hogy a kórház több pavillonból álljon és az összes gyógyosztályokat magában foglalja. A kórházat németországi egészségügyi intézmények mintájára fogják felépíteni s annak befogadóképessége körülbelül kétszázötven betegre fog kiterjedni.

A kórházon kívül a pénztár egy tudósánatórium felépítését is tervbevette. Galan főorvos szerint a munkásoknak 35-40 százaléka szenved vagy súlyos tüdőbajban, vagy tüdőcsucshurutban, amelynek elhanyagolása a legkatasztrofálisabb következményeket vonhatja maga után. Ezért van tehát szükség egy sanatóriumra, ahol azonnal kezelés alá lehet venni a tüdőcsucshurutos betegeket s elejét lehet venni a súlyosabb következményeknek.

— A múltban igen gyakran merültek fel panaszok a betegsegélyző pénztár ellen — jegyeztük meg.

— Ezek a panaszok — mondotta Ga-

Apárisi Germandrée
ILLATSZERGYÁR
AJANLJA T. VEVŐINEK LEGUJABB

Oria puder
KÜLÖNLEGESSÉGÉT
MINDENÜTT KAPHATÓL

zelés ideje alatt a főorvosi rendelet folytán sem a rokonok, sem Erdélyi Béla nem hozhattak be sem élelmiszert, sem cukorkát, vagy csokoládét a sanatóriumba. A tanu vallomására meg eskették.

lan főorvos — többnyire a munkások érzékenységből fakadtak. A konzultációktól láradt orvosok nem beszélhettek mindig a legudvariasabb hangon a páciensekkel, akik félremagyarázzák az orvos szavait. Amikor átvettem a pénztár vezetését, ezt tartottam szem előtt és felkértem az orvos urakat, hogy a lehető legudvariasabban bánjanak még a szimulánsokkal is — mert ilyenek is vannak szép számban — és utasítsák őket vagy hozzáam, vagy pedig a munkásszervezetek bizalmiférfiai elé eseltes panaszukkal. Igen sok panasz azoknak részéről hangzik el, akik azt sérelmezik, hogy nem részesítették nyaralási segélyben. Ezzel kapcsolatban csupán annyit kell megjegyezni — mondotta a főorvos — hogy bár minden intenciónk odairányul, hogy a jövő nyáron minél több beteg munkást részesítsünk nyaralattási segélyben — mégis első sorban azt kell szem előtt tartanunk, hogy összesen legfeljebb kétszáz munkás és munkásnő jöhet számitásba és ezeket viszont azok közül választjuk ki, akik az egész év folyamán kezeltetésre jártak s így utóponan meggyőződhetünk arról, hogy a nyaralásra valóban szükségük van.

— Panaszok merültek fel esetleg a pénztár gyógyszerára ellen is, — folytatta dr. Galan — mert egy-egy receptre tulsokat kellett várni. Az utóbbi időbe azonban az összes panaszokra okot nyújtható anomáliákat kiküszöböltük. A gyógyszerár ma már 3-400 receptet készít el naponta s a legkifogástalanabul teljesíti kötelességét.

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár a

„Sport”

kötöttáruházban
Regele Ferdinand 16. szám alatt.

Mindenki meggyőződhet olcsó árainról.

Rádió-amatőrök!

A berlini nemzetközi Rádió-Világ kiállítás összes újdonságai kaphatók. Kérje saját érdekében a most megjelent terjedelmes árjegyzékünket.

A most megnyílt

RÁDIÓ-Szalónunkban
díjtalan bemutatás. Saját modernül felszerelt

Rádió-Szanatórium

ELECTRICA

Cluj, Piata Unirii No. 28.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Eladás nagyban és kicsinyben!

A h

(Bucuresti)
Uj Kelet tanu-
zotóság elke-
ges mérlegé-
szesítése utá-
vetkezőképer
Összesen les

Megsemmi

Ervenyes

Nemzeti p

Liberálisok

Averescu-J

Dr. Lupu

Guza

Dolgozók t

Magyar Pá

Különböző

A fentebbi

vazataiból le

vazatok, am

ben ért el

A választá

tisztákat kés

rint 1926-b

2.762.779-en

tak le. 1926

mány a nem

bukovinai

1.366.160 szav

berálisok 1,70

1928-ban a ne

Gra

B

A legmoder

relve. Fürdő

fonok, rádi

fodrász

Rendkívül

A három utolsó választás számokban

(Bucuresti-Bukarest, december 15. Az Uj Kelet tud.) A központi választási bizottság elkészítette a választások végleges mérlegét. Az összes eredmények összesítése után a választások képe a következőképpen fest:

Dsszesen lesvavazott	2840041	
Megsemmisítettek	53321	
Ervényes szavazat	2785603	
Nemzeti parasztpárt	2208318	77.76 %
Liberalisok	185514	06.53 %
Averescu-Jorga	70654	02.40 %
Dr. Lupu	71176	02.51 %
Guza	32256	01.15 %
Dolgozók blokkja	38343	01.25 %
Magyar Párt	171017	06.00 %
Különböző disszidensek	8085	

A fentlebbi listában a magyar párt szavazataiból levonásba kerülnek azok a szavazatok, amelyeket a székely vármegyékben ért el.

A választások alkalmából érdekes statisztikát készített el a Dimineata. Eszerint 1926-ban 2,622,565-en, 1927-ben 2,762,779-en és 1928-ban 2,840,041 szavaztak le. 1926-ban az averescanus-kormány a németekkel, a magyarokkal s a bukovinai zsidókkal együttműködve 1,396,160 szavazatot kapott. 1927-ben a liberálisok 1,704,435 szavazatot kaptak. 1928-ban a nemzeti parasztpárt a szocia-

listákkal, a németekkel, valamint az erdélyi és bukovinai nemzeti zsidókkal együttműködve 2,280,518 szavazatot kaptak. Érdekes figyelemmel kísérni a liberális kormány és ellenzéki szavazatait. 1926-ban 192,399 és 1928-ban 185,514 szavazatot kaptak a liberálisok, míg 1927-ben a kormányon 1 millió és 700 ezret is meghaladta a szavazók száma. Az averescanusok 1927-ben 53,371, 1928-ban Jorgával együtt 70,634 szavazatot kaptak. A jorgisták 1927-ben 28,157 szavazatot kaptak. 1926-ban a nemzeti parasztpárt 1926-ban Jorgával és Lupu dr.-al együtt 727,292 szavazatot kaptak. 1927-ben Jorga és Lupu nélkül 610,149-et

A szocialisták 1926-ban 40,594, 1927-ben 50,059 szavazatot kaptak.

A kommunisták 1926-ban 39,203, 1927-ben 35,505 és, 1928-ban 38,343 szavazatot kaptak.

Nem érdektelen figyelemmel kísérni a kuzisták fokozatos visszahanyatlását is. 1926-ban Goga halhatós támogatásával 124,778 szavazatot és tiz mandátumot kaptak az antiszemiták. 1927-ben 2 táborba szakadva vettek részt a választásokon: a Guza-csoport 52,431, a Codreanu-csoport 10,761 szavazatot kapott és egyik sem jutott mandátumhoz. Ebben az évben együttműködtek a két antiszemita csoport, összesen 32,266 szavazatot kaptak és egyetlenegy mandátum sem jutott számukra.

Válassza ki jó előre

hasznos-praktikus

karácsonyi ajándékát,

melyet legolcsóbban beszerezhet a

Rózsa M.

Royal drogeriájában, Cluj, Főter 26.

Nézzé meg a kirakatomat!!

Károlyi Mihály az európai demokrácia győzelmét látja Maniu kormányrajutásában

Bucuresti-Bukarest, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától. Az Adeverul mai számában egy rendkívül érdekes cikket közöl. A cikk szerzője gróf Károlyi Mihály, aki a Maniu kormány címmel írt cikket speciálisan a bukaresti lap számára, a Romániában történt rezsim változásról. Károlyi Mihály cikke az Adeverul párisi tudósítója útján került a lapba.

A romániai politikai változás fontossága, — írja cikkében Károlyi Mihály, — túlhaladja ennek az országnak határait. Annak a rendszernek az összeomlása, amely Romániából a reakciónak a monopóliumát csinálta, egész Közép és Kelet Európában visszhangra fog találni. Kifejti ezután Károlyi, hogy reméli, hogy a nemzeti parasztpárt radikális agrár-programot fog megvalósítani, annál is inkább, mert ugy Romániában, mint Magyarországon az agrár reform csupán egy szociális probléma, de egyetlen lehetséges alapépitménye az igazi demokráciának. Egy olyan erő teljes paraszti osztály, amely egy igaz-

ságos agrárreform megvalósítása után fejlődésnek indul, nemcsak a saját, de a szomszédos országoknak politikai arculatát is megváltoztathatja. Ezért jelent Maniu kormányrajövetele oly rendkívüli fontosságot nemcsak Románia, de mindazon országok számára, ahol az agrárkérdés a politikai és társadalmi harcok tengelyében van.

A társadalmi fejlődés politikájára az egyetlen lehetséges út a Közép és Kelet Európa pacifikálásához. A földosztás az első etapa ennek az utnak. A szabadság politikáját folytatva befelé és kékepolitikát kifelé a budgetnek jelentékeny részét felszabadul a sziguranca, rendőrség és csendőrség tehermentesítésével, amely összegek viszont az agrárreform szolgálatába állíthatók.

Ha a széles néptömegek támogatni fogják a Maniu kormányt programjának megvalósításában, úgy jelentős lépést tehetnek Európa pacifikálása felé. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a béke

sorsa a népekre és nem a miniszteriumi irodákra van bízva. Csak a demokráciának egy új atmoszférája fogja a békeszerződések hiányosságát pótolhatni.

Ezután az európai egységről beszél Károlyi. Kijelenti, hogy csak annak az államnak lesz a jövőben Európában létjogosultsága, amely kizárja politikájából a sovinizmust.

Ez előtt tiz évvel, — fejezi be cikkét Károlyi — Magyarországból egy olyan országot akartunk csinálni, amely indulási pontként szolgáljon Közép és Kelet Európának egy jobb jövődjé felé. A magyar tömegek forradalmát azonban az imperiálismus letörte. Kívánom, hogy a román kormány valósítsa meg mindazt, ami a magyar forradalomnak nem sikerült. Fenntartás nélkül és őszintén örülni fogok, bár a fejlődésnek a kezdetét Magyarországon szerettem volna látni.

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felsze-
relve. Fürdőszobák, gőzfűtés, lift, tel-
fonok, rádiószalon, olvasóterem e-
fodrászműhely. Bár-Buffer.

Rendkívül leszállított szobaárak!

Comsa Jonel dr. szenátorsága mellett foglalt állást az erdélyi kereskedelem zöme

(Cluj-Kolozsvár, december 15. Az Uj Kelet tud.) December 19-ikén, szerdán fognak lezajlani a szalkamarák szenátor-választásai, amelyek iránt ezidén szokotlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg. A kolozsvári körzetben különösen a kereskedelmi szenátorság körül folyik erőteljes agitáció a kandidált jelöltek érdekében. Legnagyobb esélyei a kormány hivatalos jelöltjének, dr. Comsa Jonelnek, a kolozsvári Banca Centrala vezérigazgatójának van, aki a kereskedelem legszélesebbkörű szabadságának helyreállítását tűzte ki programjául. Comsa vezérigazgatót, aki a Zsidó Választási Blokknak is jelöltje, választási körútján mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták a kereskedők, mert benne látják a kereskedelem súlyos sérelmei radikális orvoslásának legbiztosabb garanciáját.

Különösen lelkes fogadtatásban volt része Comsa Jonel vezérigazgatónak Szatmáron, ahol megszabású beszédben fejtette ki gazdasági programját, amelynek megvalósításért a parlamentben küzdeni fog. Ebben a programban az uzoratorvény eltörlésén, az adóterhek méltányos enyhítésén, a behozatali vámok beszállításán, az olcsó kereskedelmi hitel megszervezésén, vám szabadrak tárak létesítésén kívül minden más olyan kérdés benne van, amelyek sürgős megoldásától függ az ország, de különösen a csatlótt területek kereskedelmének talpraállása. Comsa Jonel, aki egy nagy pénzintézet élén áll, a legteljesebb mértékben ismeri a kereskedelem bajait

és szükségleteit, annak a kereskedelemnek, amellyel napról-napra a legbensőbb üzletbaráti kapcsolatban áll és ez az ami az összes jelöltek közül legalkalmasabbá teszi arra, hogy a kereskedelem vitális érdekeinek hivatalos védelmezője és szószólója legyen a szenátusban.

Az erdélyi kereskedők régóta ismerik dr. Comsa Jonel kiváló képességeit energikus cselekvőképességét, szinte legendás puritánságát, amely egyenesen arra predesztinálja, hogy a szenátusban minden tudását és szinte korlátlan munkaképességét a kereskedelem helyzetének megjavítása és a kereskedelmet sujtó igazságtalan rendelkezések megszüntetésének szolgálatába állítsa. Az a százszázalékos bizalom, amellyel a kereskedelem leghivatottabb reprezentánsai fogadták minlenütt a kereskedőtársadalom igazi jelöltjét, arra enged következtetni, hogy a szerdai választásokból dr. Comsa Jonel feltétlenül győztesen fog ki-kerülni.

Pékek!

Szár az tüziléc

Fischer-fatelep

Gyufagyár-ucca 15. Telefon 1300. szám.

**Akkumulátorjait otthon minden ves-
szély nélkül töltheti PHILIPS izzó-
kathodos-egyenirányítóval.**

450 típus	3	cella	1.3	Amper-erősség
327	6		1.3	
1001	60		60 mA.	
1009		a 327 és 1001 kombinációja		
1017		állandó töltő	3	cella kb. 200 mA

Különböleges egyenirányítók, oxydizokathódos-
egyenirányítók minden célra szállíthatók.
Kérjen hálózati anodpótlót az anodtáplálás helyettesítésére és hangszórót mindenféle kivitelben.

PHILIPS

December 16
mandrée
GYÁR
K LEGUJABB
der
EGÉT
PHATÓL
rendelet foly-
Erdélyi Béla
elmiszer, sem
ét a szanató-
mására meg-
a munkások
A konzultá-
em beszélhet-
abb hangon a
gyarászák az
ertem a pénz.
am szem előtt
raját, hogy a
banjanak még
ert ilyenek is
és utasítsák
pedig a mun-
iai elé esete.
panasz azok-
akik azt sé-
sitették nya-
kapcsolatban
gyezniem —
gy bár min-
hogy a jövő
munkást ré-
segélyben —
szem előtt
n legfeljebb
snó jöhet szá-
azok közül
ész év folya-
igy átlagosan
hogy a nya-
k van.
fel esetleg a
n is, — foly-
y-egy recept-
y utóbbi idő-
aszokra okot
szöböltük. A
400 receptet
fogástalab-

a nagy
ásár a
T
ban
án alatt.
zódhet
bl.

Évi tizenötmillió lejjel kénytelen felemelni költségvetését Kolozsvár városa

(Cluj-Kolozsvár, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi nap folyamán a belügyminiszteriumtól leirat érkezett Kolozsvár városi tanácsához, melyben a belügyminiszter arról értesítette a tanácsot, hogy megszünteti a rendőrség állami jellegét és a jövőben a polgármester lesz a feje. A váratlanul jött kormányintézkedés nagy meglepetést keltett, annál is inkább, mert a rendeletet nem előzte meg semmilyen átmeneti intézkedés.

Attól eltekintve, hogy a készülő közigazgatási törvény a városoknak teljesen vissza akarja adni azt a teljes autonómiát, melyet néhány évvel ezelőtt élveztek, a rendőrség is csak hat évvel ezelőtti helyzetét fogja visszanyerni. A rendőrséget a városok hatásköréből való kivonása óta minden politikai akcióra felhasználták és a rendőrprefektusok igazi politikai exponensei lettek a kormányzó pártoknak. Így történhetett meg az, hogy a rendőrprefektusok, felsőbb parancsra hivatkozva, nem teljesítették a polgármesterek leiratát még akkor sem, ha ezek a leiratok a törvény értelmében voltak a rendőrprefektusokhoz intézve. Amikor 1927. decemberében a diákzavargások idején a polgármester utasítást próbált a rendőrprefektus, hogy a szükséges karhatalmat bocsássa rendelkezésére, a rendőrprefektus az utasítást nem volt hajlandó tudomásul venni és arra hivatkozott, hogy csak közvetlenül a belügyminisztertől kapott rendeletet hajlandó teljesíteni.

Ilyen esetek a belügyminisztert tegnapra intőzkedése következtében a jövőben már nem fordulhatnak elő, mert a rendőrség irányítása maguk a városi tanácsosok, vagyis a város polgárságának képviselői fogják ellátni.

A belügyminiszterium intézkedése folytán ezzel szemben újabb terhek hárulnak a városra, amennyiben a százharmincöt főből álló rendőrlétszám és a rendőrségi hivatalnokokat a városnak kell fizetni, ami évi négy és fél millió kiadástöbbletet jelent a városnak.

A rendőrség reorganizálásával egyidejűleg a belügyminiszterium elrendelte a városnak azt is, hogy a jövő évi költségvetésében egymillió lejt irányozzon elő egy Bukarestben felállítandó közigazgatási egyetem építési költségeire. A belügyminiszterium, a jövő évben felállítandó intézet építési költségeit egyébként az ország összes községei között osztja fel. A költségvetésben előirányzott 198 millió lejtnek öt és fél millió lejjel való felemelése igen nagy gondot jelent a városi tanácsnak, annál is inkább, mert a költségvetésben előirányzott bevételek nagyobb mértékben való felfokozása valóságos lehetetlenséggel határos. Ehhez hozzájárul még az is, hogy a tisztviselők fizetésemelése iránti jogos követeléseit minden valószínűség szerint a kormány is jóvá fogja hagyni, ami a tisztviselők karácsonyi kétnemléti lejt kilevő renumerációjával és más pótlékokkal együtt körülbelül tízmillió lejt kiadást jelent a városnak.

Az örök forradalmak hazája

Newyork, december 15. Hosszabb ideig utazgattam Mexikóban. Ha valaki az Egyesült Államok határától Mexikó Citybe akar utazni, vagy viszont, harminchat órát kell a vonaton tartózkodnia. Az étkezéskoriban nem ismerheti fel az ember a mexikói ételeket. Itt nagyjában ugyanazokat a konzervált ételeket lehet kapni, mint az Egyesült Államok étkezéskoriban.

Vizont minden állomásnál indián nők jönnek a vonathoz és különböző nemzeti ételeket és italokat árulnak. Hatalmas agyagkorsókban árulják a szeszitalokat, a kávé, csokoládét.

A gyanus páncélkosci

Neuevo Laredó és Saltillo között a szerelvényünkhöz kapcsolódott az a különkosci, amelyben Morroq amerikai követ utazott. Előtte való nap kilenc embert végeztetett ki a mexikói kormány, mert az a gyanu merült fel ellenük, hogy dinamitot helyeztek el, hogy felrobbantás az amerikai követet.

Erre való tekintettel egy páncélkosci is volt a szerelvényhez kapcsolva. Acélból vannak a kocsinak falai s lövések ellen át gépfegyverek kandikálnak ki belőle.

Monterreynél 20 percig állott a vonat. A kormány intézkedésére rezesbanda ünnepelte az amerikai követet. A követ

érdeklődve megnézte a páncélvonatot és nem árulta el, hogy egy kissé nyugtalanította: vajjon miencenek-e a közelben a kilenc felakasztott mexikói pártbírói?

Másnap, mikor Saltilloból tovább utaztam, kuriózus módon beültem a páncélkoscsiba. Minden állomásnál idesereglettek az élelmiszerárusok, mert a katonák a legjobb fogyasztók. Különböző mexikói nemzeti ételeket, sok gyümölcsöt és nyers fozeléket ettek.

Különös nemzeti ételek

Egy másik állomásnál egy pesóért hat kerek fadobozt vettem egy indián asszonytól, többször mondta, hogy „dulce” és „muy bueno.” Kinyitottam a dobozat és megkostoltam a tartalmukat. A tejnek és a cukornak volt ez a sűrű keveréke és azt hiszem, körülbelül ilyen íze lehet a gumminak olvasztott állapotban. A mexikóiak állandóan eszik. Ha nincs kanaluk, akkor egyszerűen belyukasztják a doboz fenekét és a szájukba csurgatják a kitünő ételt. En természetesen itt sem voltam tisztában a használati utasításokkal, s a folyékony édes gummival leöntöttem a ruhámat.

Lehet még az egyes államokon pörkölt buzát, kiszáradt piszkos szilvát, különböző gyanus kaktuszgyümölcsöket, almát, „tortillát”, cukrozott krumplít,

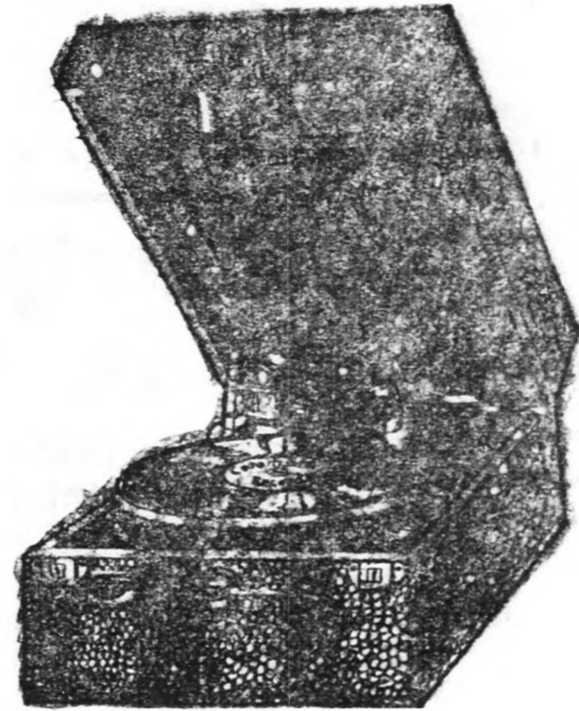
COLUMBIA

Graphophone Co. Ltd. London, hozza az angol ipar diadalát

Az új VIVA TONAL Graphonola-t Modell 1929

„PLANO REFLEX”

az egyetlen beszélőgép, mely tudományos alapon van szerkesztve.

No. 109 a.
uj Modell
1929.

No. 112 a.
uj Modell
1929.

Csak az új akustikus PLANO REFLEX karral ellátott COLUMBIA VIVA TONAL-nál létezik az egyenes szögű hangviszaverődés és jut a hang a maga természetességében érvényre.

Columbia Graphophone Co. Ltd.

Romániai vezérképviselő:

G. M. Pogány Bucuresti.

A „Columbia” Graphophone Co. Ltd. London gyártmányainak erdélyrészi főlerakata:

„COLUMBIA” Cluj, Piața Unirii 28. szám.

Engros Telefon 45. Endetail
Eladás havi részletekre is.

dinnyét, főtt rizst, paradicsomot, különféle gyümölcsöt kapni.

Érdekes, hogy még a másodosztályú utasok is inkább ezeket veszik, mintsem hogy bemenjenek az étkezéskoriba.

Kellemetlen sorsjegyű nők és kedves koldusok

A pályaudvari élelmiszeráruson kívül van még egy igen elterjedt foglalkozási ág Mexikóban. Ez a lutrigyűnők. Mexikó Cityben nem lehet lépést tenni az uccán, hogy meg ne szólítson valaki, hogy vegyek tőle lutrijegyet vagy sorsjegyet. Asszonyok, férfiak, kisgyermek árulják ezeket.

Ezek meglehetősen erőszakosak, de viszont annál szimpatikusabbak a mexikói koldusok. Igen kitünő emberek, szinte glókelő modoruk van és nyomát sem találjuk az egzotikus országok koldusainál, annyira szembetűnő erőszakos toladásnak.

Tömegesen lepik el a mexikói uccákat a rágógyümölcsök. A mexikói Folies Bergere, a „Porterico” előcsarnokában nagy tömegben odasietett hozzám egy őszhajú indiánasszony. Már két nappal ezelőtt is itt voltam, akkor is ajánlott nekem rágógyümölcsöt, de nem vettem tőle. Amikor megint visszautasítottam, megismert és bocsánatkérően mondta:

— Pardon señor, most már emlékszem, hogy nem szokott gummit rágni. A sorsjegyűnők viszont olyan kétségbeesettek, mint a legyek, vagy a szunyogok. Ha elesznek, addig nem rághatod le őket a nyakadról, amíg nem vettél tőlük valamit. Ha a trafikba me nekülsz előlük, a trafikos-kisasszony is sorsjegyet akar a nyakadba sózni. A nagy uccakereszteződéseknel pedig transzparensok hirdetik a jótékony célú „sors-

huzásokat.”

Alvás az uccán

Azt hiszem, sokkal jótékonyabb dolog lenne, ha ez a rettenet naplópó sorsjegyűnők valami hasznos munkát végezne. Vizont csak a szegény emberek jársanak sorsjegyeken, a gazdag emberek a kártyabarlangokba járnak. Fantasztikus mesék szólnak arról, hogy a különböző mexikói tábornokok, akik pedig csak napi 14 dollár fizetést kapnak, milyen hallatlan összegeket nyernek, illetve veszítenek egy éjszakán a különböző klubokban.

Nagyon sok az olyan szegény ember, aki még sorsjegyet sem tud venni. Ezeknek rendszerint lakásuk sincs, az uccán alusznak. Ejjelenként tömegesen látni egész családokat, amint a házak tövében a csupasz járdán alusznak. Látni itt nagyokba burkolt 15 éves indián lánykákat, kis gyermekükkel a keblükön, öreg munkásokat, akik a boltok küszöbeire hajlítják fejüket. A mexikóiak azt mondják, hogy már kisebb a nyomor Mexikóban, mint néhány évvel ezelőtt. Akkoriban még az egyes kis sikátorokban úgy nyüzsgöttek egész nap és egész éjjel az ugynevezett „leprosok.” Gyönyörű leprásoknak nevezték ezeket a szerencsétlen embereket, akik a társadalom legalacsonyabb páriái kiközösített alakjait jelentették. Ezek a szerencsétlen éhező páriák állandóan veszélyeztetik a közbiztonságot.

A koldusok rendszerint az operettzínházak előcsarnokában tanyáznak. Kis indián lányok és fiúk memnek oda mindenkinek furesa kérésükkel:

— Centavita, señor! — Egy kis centávót, egy kis fillért, uram!

Gyermekeknél,

kik huzamosab ideig tartózkodnak az iskolában és poros játszótéren a haj és fejbőr ápolása fokozottabb gondosságot igényel. Ontudatos szülők ezért gyermekeik fejbőrt betenként néhányszor

Dr. Dralle-tele Birkenwasser-rel

dörzsölik be, miáltal a fejbőr tiszta és korpamentes lesz, a haj elveszti kellemetlen szagát és a viszketegség elmúlik. Megvédi a fejbőrt a ragályos bőrbetegségektől és a haj fejlődését lényegesen elősegíti.

Ügyeljünk a Dr. Dralle névre! Mindenütt kapható!

**Hó és hideg ellen legjobban védi
a mi védjegyünkkel ellátott hócipő**

Bata

Közgazdaság

Megalakult a kolozsvári kereskedők amerikai rendszerű részleteladási szervezete

Takarékosság Rt. cég alatt működik az új alakulat, amely a kisegisztenciák érdekeit is szolgálja

(Cluj-Kolozsvár, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amerikában és Németország nagyobb városaiban már évek óta vannak olyan hatalmas áruházak, amelyekben a közönség bármilyen szükségleti cikkét megveheti hitelbe, illetve részletfizetésre. Ezt az amerikai rendszerűt ujabban az erdélyi kereskedelem is kezdi kultiválni és elsőnek Nagyváradon alakult meg a legjobb kereskedőcégek részletüzlete, amely a legszebb eredményeket produkálja. Aradon is létrejött ez a modern intézmény, most pedig a kolozsvári piac legismertebb 45 kereskedője alakította meg Takarékoság Rt. céggel ezt az amerikai rendszerű áruhitelszervezetet.

Az új alakulat elsősorban a fixfizetésű alkalmazottak érdekeit szolgálja, amennyiben mentesíti őket a szokásos részletüzeteknél bevezetett túlfizetések-től. Míg ugyanis, ha egy tisztviselő, vagy munkás hitelbe akar valahol vásárolni, az eladó cég a vételárba belekalkulálja kamatvesztéseit és az esetleg be nem hajtható követelésekből származható veszteségeket is. Ezzel szemben a „Takarékosság” részvénytársaságban tömörült kereskedőknek a tagok készpénzáron vásárolhatnak, előzetes alku után, mert a kereskedő nem tudja előre, hogy a vevő hitelbe akar-e vásárolni, vagy pedig készpénzért, viszont a vevő ki nem szolgálása esetén súlyos összegű pénzállal fizet.

Szociális szempontból is nagyjelentőségű az amerikai rendszerű részletüzet, még pedig azért, mert a kisfizetéses al-

kalmazott nem lesz kénytelen anyagi erejét azzal elforgácsolni, hogy ahány cégtől vásárol, annyi helyre kell törlesztenie. Minden belépő tag bankszerűen limitált hitelkeretet kap, amelynek erejéig a Takarékosághoz tartozó bármely cégnél beszerezheti akármilyen természetű áruhiányát, a tűzifától a konyhadényig, de csak egy helyre kell a részletet fizetnie, még pedig nem a kereskedőnek, akitől vásárolt, hanem a Takarékoság Rt. központi irodájának. Ez az ugynevezett egytörlesztéses rendszer, amely a kereskedők érdekeinek is megfelelő, amennyiben minden hónapban minden kereskedő okvetlenül megkapja az általa eladott áru esedékes részletét, amelyet a Takarékoság Rt. központja folyósít neki, holott ezelőtt legtöbbször az történt, hogy a vevő éppen mert sokfelé kellett fizetnie, egyik-másik kereskedőnél haladékokat kért, vagy egyszerűen nem fizetett.

Az új rendszerű részletüzet további előnye a fixfizetésű alkalmazottaknak az, hogy az alakulatban ugyanaz a szakma több céggel is képviselve van, tehát van konkurrenca és a vevő miniszolgáltatva egyetlen kereskedőnek, míg ezelőtt a legtöbb ember kénytelen volt csak annál a cégnél vásárolni, amely hitelre adott neki árut és ezért tetszése szerint szabta meg az árakat is. A vásárlásokat minden belépő tag 6 havi hitelre, illetve öt hónapi törlesztésre kapja. Ez azt jelenti, hogy a vevőnek vásárláskor semmit sem kell fizetnie, ami a kisegisztenciák szempontjából igen nagyjelentőségű

kedvezmény. A Takarékoság Rt. nem szövetkezet, sem egyesület, ahol részjegyet, vagy tagdíjat kell fizetni. A szervezethez való tartozás, illetve a tagsági könyv kiváltása semmiféle kötelezettséget nem jelent a vevő részére, hanem csak jogot, amellyel mindenki tetszése szerint élhet.

A bánági malmok a regátban értékesítik fehér lisztjeiket. Temesvárról jelentik: A bánági malmok egyik legnagyobb problémája az volt, hogy fehér lisztjeiket miképpen értékesíthették. Míg ugyanis a barnább minőségű lisztet mindig rövid úton sikerült eladni, a fehér lisztre beföldön nem tudtak vevőt találni és ezért azt Bécsbe exportálták. A magyar malomipar konkurenciája következtében azonban Bécsben a liszt árak annyira lementek, hogy a bánági malmok csak úgy tudnának oda továbbra is exportálni, ha vagononként legalább 10 ezer lejt ráfizetnek. Ennek a veszteségnek az elkerülése érdekében a bánági malmok más piacot igyekeztek keresni és találtak is, amennyiben a fehér lisztet most a regátban értékesítik, természetesen ugyancsak nyomott árak mellett, amelyek azonban mégis kedvezőbbek a bécsi áraknál.

A szatmári kereskedelmi kamara ideiglenes vezetősége. Tudósítónk jelenti: A szatmári kereskedelmi és iparkamara, bár egy évvel ezelőtt alakult meg, még mindig nem tudott hozzáfogni a komoly munkához, különböző személyi torzszalkodások miatt, amelyek a kamara vezetőségének megválasztása körül robbantak ki. Végül is az új kormány megelégedte a sok huza-vonát és felfüggesztette a kamara megválasztott vezetőségét, amelynek helyébe interimáris bizottságot nevezett ki. A ki-

nevezés szerint amely a Monitorul Oficial tegnapi számában jelent meg, az új vezetőség tagjai a következők: Pop Octavian, Frankl Mihály, Paskuj Imre, Keszner Dezső, Vescan János, Leiblinger Márton, Princz Armin, Szabó Jenő, Kondor Gedeon és Weiser Artur.

Hétfőn lép életbe a tojás új exportvámja. Megírta az Uj Kelet, hogy akormány gazdasági bizottsága a tojásexportőrök kérésére elhatározta, hogy a tojás kivitelét vámját az eddigi szezonvámok helyett egész évre darabonként 50 banira szállítja le. Az erre vonatkozó rendelet azonban csak ma ment szét a vámhivatalokhoz, mert, mint jelentettük, időközben a cukrárszok és kávésoktól tartózkodó memorandumot adtak be a tojás vámjának leszállítása ellen. A pénzügyminisztérium rendelete értelmében az 50 banis vám december 17-én, hétfőn lép életbe és egész éven át a tojás exportvámja 100 darabonként 1 shilling 3 penny lesz.

Teljesen szabadok lettek a rádiókészülékek behozatala. Bukarestből jelentik: Az új kormány ismeretes rádiórendelete amelyben lényegesen leegyszerűsíti a rádiókészülékek behozatalával járó hivatalos formalitásokat, új konjunkturál hozott ebebn a kereskedelmi cikkében, amely éppen az adminisztratív jellegű akadályok miatt nálunk távolról sem tudott lépést tartani a többi államokhoz képest. Ezzel kapcsolatban most a kormány újabb könnyítést léptet életbe, amennyiben a pénzügyminisztérium értesítette a vámhivatalokat, hogy a rádiókészülékek és alkatrészek importja teljesen szabad, illetve nem kell hozzá többé a postavezérgazgatóság engedélye.

Hirdessen az Uj Keletben

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Vasárnap fél 3-kor: János vitéz. (Mozi helyárrakkal. 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárak Ssz: 180.)

Vasárnap háromnegyed 6-kor: Gyurkovics fiúk. (Kondor Ibolyával, Betegh Béibvel, Sólyom Győzővel, Ihász Aladárval. Mérsékel helyárak kal. Ssz: 181.)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Tisztelem a régi szeretőmet. (Bérlet-szünetben. Ssz: 182.)

Hétfő: Nászéjszaka. (Operett-ujdonság. Mozi-helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Bérlet-szünet. Kondor Ibolyával, Betegh Béibvel, Tompa Bélával, Ihász Aladárval. Ssz: 183.)

Kedd: Kék mazur. (Bányász István vendéglőjével. Karácsonyi Ili és Tompa Béla főlépésével. Bérleten kívül, rendkívül olcsó mozi-helyárakkal: 70, 50, 40, 30, 20 és 15 lej. A közönség között a Bányász-kvartett három szép szép képű sorsolják ki. Sorsjegy nincs. Mindenki megváltott jegyével résztvesz a sorsolásban. Sorozatszám 184.)

Kották

Karácsonyi ajándéknak a legalkalmasabbak!

Bárd, Karácsonyi Album	à Lei 175.—
Moravetz, Karácsonyi Album	à " 175.—
Nádor, Karácsonyi Album	à " 175.—
Rózsavölgyi	à " 175.—
Beethoven, Schubert, Schumann, Chopin stb. nagy kötet díszes Albumok 480 Lei helyett.	à " 360.—
Die Oper im Heim 2 kötet 40 legszebb operarészlet	à " 320.—
Beethoven, összes szonátái	à " 300.—
Haydn, Szonáták I-IV kötet	à " 80.—
Mendelssohn, Lieder ohne Worte	à " 80.—
Mozart, összes szonátái	à " 160.—
Schubert, Ének album I-VII	à " 160.—
Schumann, Ének alb. I-III. à 120-	à " 160.—
Carmen, opera, teljes zongora kivonat	à " 100.—
Szeviliai borbély teljes zongora kivonat	à " 80.—
Traviata teljes zongora kiv. à	à " 135.—
Az összes operák úgy zongorára valamint ének és zongorára a legolcsóbban kaphatók.	

Musik für Alle-ből: Aida, Bajazzo, Bohém, Mad. Butterfly, Carmen, Cavaleria Rusticana, Faust, Hoffmann meséi, Jüdin, Tannhäuser, Tosca, Traviata, Trobadour stb. à Lei 25-30.

Corona-Collection-ből: Bach, Beethoven, Borodin, Bruckner, Chopin, Haydn, Liszt, Mahler, Mozart, Réger, Rubinstein, Schubert, Schumann, Tschaiowsky stb. füzetek 24-30 oldalon à Lei 25.—

Képes és meséskönyvek, Regények (Erdős Renée stb.) Karácsonyfadíszek nagy választékban kaphatók.

10% karácsonyi kedvezmény! Fenti kották és könyvek kaphatók:

Király János

zeneműszaküzletében és könyvkereskedésében
Cluj, Főter 15. (Plébánia épület).

Szerda: **Eltörött a hegedűm.** (Operett-ujdonság, először. A budapesti Király Színház legújabb nagy szenzációja. Jazz és cigánymuzsika versenye. Karácsonyi Ili, Betegh Bébi, Kun Magda, Sólyom Győző, Tompa Béla, Ihász Aladár főlépésével. Premiérbérlet 19 szám. Sorozatszám: 185.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Vasárnap d. e. 11 órákor: Riviera hercegnője. (Kacagató mozi-matiné. Helyárak 15 és 10 lej.)

Hétfőn fél 4 és fél 6 órákor: Nagyhercegnő és a pincér. (Főszereplő Adolph Menjou. Helyárak: 20 és 10 lej.)
Kedden fél 4 és fél 6 órákor: Nagyhercegnő és a pincér. (Helyárak: 20 és 10 lej.)

Szerdán fél 4 és fél 6 órákor: Nagyhercegnő expedíciója. (Az egyetlen hivatalos és hiteles filmfelvétel 8 felvonásban. Helyárak: 20 és 10 lej.)

A színháziroda közleményei:

Eltörött a hegedűm. Nagy premiéreje lesz szerdán este a magyar színháznak A budapesti színházi évad legújabb és leghíresebb operettjét, az **Eltörött a hegedűm**-et fogják bemutatni igen gondos előkészületek után, teljesen új kiállításal, pazar díszletekkel, vagyonos felémlesztő tolettekkel, parádés szereposztásban. Alighanem az **Eltörött a hegedűm** lesz az idei évad ugynevezett nagy sláger-operettje. Budapest színházi szezonjának az **Eltörött a hegedűm** volt az igazi nagy szenációja. Az **Eltörött a hegedűm** főszerepeit Kolozsvárott Karácsonyi Ili, Betegh Bébi, Kun Magda, Sólyom Győző, Tompa Béla, Ihász Aladár, Réthely Ödön, Leóvey Leó fogják játszani. Rendező Izsó Miklós, karnagy Török Emil. Rendkívül érdekes az **Eltörött a hegedűm** zenéje, mert tulajdonképpen a divatos és modern jazz-zene harca a cigánymuzsikával. Eből a versenyből a legszebb leghasosabb slágerszámok és táncok keletkeznek. A szöveg pedig ötletes, kacagató, sok helyen érzékeny, poetikus és végig érdekes.

*Olcsó gramfon és legjobb lemezek a "Safaruth"-ban Cluj. P. M. Viteazul. Kérjen ingyen katalógust.

SPORT

(Cluj-Kolozsvár, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A téli szezon első nagy összecsapásának ígérkezik a mai KAC-Haggibbor vívóverseny, mely a néhány héttel ezelőtt megtartott KAC-Haggibbor találkozás revánsmérkőzése lesz. Mint emlékeztetés, a rendkívül izgalmas első vívóverseny, mely egyben a téli vívószezon megnyitása volt, egyenlő eredményekkel végződött, amennyiben a törverseny 9:7 tussarányban a Haggibbor javára dőlt el, míg a KAC ugyanilyen arányban a kardversenynek lett a győztese. A meccs érdekessége az volt, hogy az eredmény épen a megfordítottja volt a várakozásoknak, mert mindenki a Haggibbornak a kardversenyben való győzelmére tippelt és a törverseny győztesül emlegették a KAC-ot.

A versenynek ez a fordulása mindenképen a Haggibbor számára volt kedvező. A Haggibbor kardvívói nem szerepeltek komplett összeállításban a versenyen és ennek volt betudható a fordított eredmény. Remélhető, hogy vasárnapra a Haggibbor teljes gárdájával vese részt a versenyen és mindkét számban a zsidó színeket fogja diadalra juttatni. A Haggibbor részéről a következők a zsüri tagjai: Stotter Aladár, Deheleanu, Krémer Imre, Reményi László. A mérkőzés ezúttal a KAC klubhelyiségében, Str. Cogalniceanu (Parkas-u.) 7., melyen ugyancsak négyes csapatok fognak szembekeverülni egymással. Belépti díjak 60 illetőleg 40 lej, diákoknak 20 lej.

Ma délután CFR-Sodromipar bajnoki. A szezon utolsó bajnoki mérkőzése a városi sporttelepen délután 2 órai kezdettel fog lezajlani. Amennyiben a CFR megnyeri a meccset, az élére kerül annak a csoportnak, mely 5 ponttal és különböző gólarányokkal szerepel a bajnoki táblán.

A Haggibbor mai összejövetele. A Haggibbor vezetősége felhívja ugy a férfi és női tornaszakosztály tagjait, mint a műkedvelőket, vívókat és futballistákat, hogy vasárnap délelőtt 11 órákor a klubhelyiségben megjelenjenek. Az összejövetele a téli program részleteit fogják megbeszélni.

A Haggibbor klubavató bankettjén az asztal virágdíszét Klein Annus, a „Ciklamen” virágüzlet tulajdonosnője bocsájtotta ingyenesen, tiszta egyszerűségből az egyesület rendelkezésére. Az agilis sportlady, aki az asztal izléses rendezését igazi művészettel oldotta meg, ezúttal is köszönetet mond a Haggibbor vezetőségére.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Eladó nagy házas telek kerttel, belváros-hoz közel, gyártelepnek vagy lakatnak alkalmas. Cím a kiadoban. 1403

Aztatlan libamaját legmagasabb árban vasárol Schwartz. Cal. Decebal (Rudolf-ut) 36.

Mérlegképes könyvelő, nem-magyar levelező, azonnali belépésre állást keres. Orakönyvelést is vállal. Megkeresések "Mérlegképes" jellegre keretnek. 1357

oooooooo

Hunwald

Cluj, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 1-47 szám

üvegesiszolda és tükörgyár. Tábla-üveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükörök újra foncsorozása

Pianinó jokban bé-beadó. Csaba-uca 21. Megtekinthető a délelőtti órákban.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nagy karácsonyi vásár!

Szabó Jenő

divatkülönlegességek nagyáruházában
C L U J.

Karácsonyi ajándékul egy ruhára való kelmét adok minden vevőnek, aki 1000 leies készpénz-vásárlást eszközöl.

Fenti kedvezmény vidéki utánvételes megrendelésekre is érvényes!

Értesítés!

Üzletem

teljes liquidálása

alkalmából, a T. vevőközönség részéről eddig tapasztalt nagyfoku érdeklődés szükségtelemé teszi a további reklámhirdetéseket. Ezért további közleményeimben csak az eladás idejét közlöm, kérem figyelni.

Hoffmann István

női és férfidivatáruháza
Cluj, Str. Reg. Maria 14.

Eladás d. e. 9-12., d. u. 3-6.

Csakis a kávédaráló véd jegyű csomagokban

van Valódi Franck
Ez a legfinomabb és utolérhetően kiadóságánál fogva a legfakarekó-gabb kávépótlék.

HEINRICH FRANCK SÖHNE SAR
BUCUREȘTI - BRAȘOV.

Nagy karácsonyi szörmevásár!

Minden olyan vevő, aki 5000 lejre vásárol egy gallerra való szörmet, aki 20.000 lejre vásárol egy gyermek szörmebundát kap ajándékba

IZRAEL JÓZSEF szörmeáruházában Cluj, Calea Victoriei 2. szám.

Mélyen leszállított árak mellett árusítom az összes raktáron levő szörmeáruimat. Kérem győződjön meg olcsó árainról.

Az Uj Kelet az zsidóság főszereplője: Felelős szerkesztő: az Uj Kelet forrás na

— A bécsi zett gépfegyver Bécsből jelent nap a Prater-pestre címzett gépfegyver a ket tartalmaz jelöléssel volt a vezetője jánymint rész szint Reuter A ta, budapesti eddig Kemény nyomozni. Rében nyugalmat, hogy egy megbízásából Bécsben levő A Magyar Tá fegyverlefogla vatalos felhát egész ügyről tudnak. A mag yebb felvilágos tak.

— Az orrát Budapestén K éves koldusnak ta le egy kőbe aggasztán a b koldulगतott és héjon. Mikor fo arajáró kőbor rapta az orrát futott. Krasoká zotbe szállított lése mellett az a vészetség e

Cina

Bukarest, S (a királyi

Egy eb

Esti árak, mint

Mar

Az étkezé

— Coty p szágban is boj jelentik: A né sokat intéz C gyártmányainak berlini Bőrszen cikében fogla állapítja, hogy don piszkolódó Bőrszenzeitung egységes állás francia parióm ia, hogy Buda fizletben ki va garo nagyarel aminek követ gyártmányt ne közönség köte lap, — hogy ug

— Ujra resse cseh miniszter jelentik: Svehla tegségének ro aktualisá tette lyében közelró Személyi komb semmi pozitív

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáság zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A bécsi rendőrség Budapestre címzett gépjárműszállítmányt foglalt le. Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség tegnap a Prater-rakparton tizenkét Budapestre címzett járműt foglalt le, melyek gépjárműalkatrészeket és hevedereket tartalmaztak és nyersolajmotorjelöléssel voltak ellátva. A szállító vállalat vezetője kijelentette, hogy a küldeményt részint Kemény Miklós, részint Reuter Artur bécsi lakosoktól kapta. Budapesti továbbításra. A rendőrség eddig Kemény hollétét nem tudta kinyomozni. Reuter mérnök, aki különben nyugalmazott tábornok, azt vallotta, hogy egyik budapesti kárpitos cég megbízásából vásárolta a hevedereket Bécsben levő demobilizációs anyagból. A Magyar Távirati Iroda a bécsi gépjárműfoglalásokkal kapcsolatban hivatalos felhatalmazásra közli, hogy az egész ügyről Budapesten semmit sem tudnak. A magyar hatóságok ezért bővebb felvilágosításokért Bécsbe fordultak.

Az orrát harapta le a kóborkutya. Budapest Krasoki Jenő nyolcvanhat éves koldusnak tegnap az orrát harapta le egy kóborkutya. A szerencsétlen aggasztván a budai Róppentyű-utcában koldulgatott és elcsuszott egy banánhéjon. Mikor föl akart tápázkodni, egy arajáró kóborkutya nekiugrott, lehajlítva az orrát, megette azt és továbbfutott. Krasoki Jánost a Pasteur-intézetbe szállították be, ahol sebe kezelése mellett azonnal megkezdték rajta a veszteklenség elleni oltásokat is.

Cina étterem

Bukarest, Str. C. A. Rosetti 5. (a királyi palotával szemben.)
Egy ebéd ára 120 lej
Esti árak, mint minden más vendéglőben.
„Marcu” orkeszter.
Az étkezés ideje alatt tánc.

Coty parfümgyárost Németországban is bojkott fenyegeti. Berlinből jelentik: A német sajtó éles támadásokat intéz Coty parfümgyáros ellen, gyártmányainak bojkottját kívánva. A berlini Börzenzeitung tegnapi vezércikkében foglalkozik Cotyval és megállapítja, hogy lapjaiban förtelmes módon piszkolódik Németország ellen. A Börzenzeitung hivatkozik a magyarság egységes állásfoglalására a gyűlölködő francia parfümgyáros ellen és elmondja, hogy Budapesten minden állatszerházban ki vannak függesztve a Figaro magyarellenes rágalmozó cikkei, aminek következtében seholy Coty-gyártmányt nem adnak el. A német közönség kötelessége — írja a berlini lap, — hogy ugyanígy járjon el.

Ujra rosszabbra fordult Svehla cseh miniszterelnök állapota. Prágából jelentik: Svehla cseh miniszterelnök befejezésének rosszabbrafordulása ujra aktualitást tett a kormányelnök személyében közlekedő változást. Személyi kombinációkon kívül egyelőre semmi pozitívum nincs az ügyben.

UJ KELET

Ujra teljes erővel lángolt fel Oroszországban a vallásellenes mozgalom

London, december 15 A Times rigai tudósítójának közlése alapján azt írja, hogy az oroszországi kommunista párt és az ugynevezett istenellenes társaság most a karácsonyi ünnepek előtt ujra élénkebb propagandába kezdett. Az akcióba bekapcsolódott Lenin özvegye is, aki azt a kijelentést tette,

hogy az ifjúságot nemcsak vallástalanságban, hanem vallásellenességben kell nevelni. Az akciót alátámasztja a földművelésügyi népbiztos rendelete is, amely rendkívül szigorú szankciók terhével tiltja el bármilyen tüleveledő fának karácsonyra céljára történő kivágását.

Tegnap egész Norvégia Amundsen gyászünnepélyt tartott. Oslóból jelentik: Tegnap egész Norvégia területén Amundsen-gyászünnepély volt. A gyászszászokkal fellebörgözött városokban tizenkét órákor öt percre megállott minden munka és ezalatt megszólaltak az összes templomok harangjai. Ugyanakkor a vasutak megállottak a nyílt pályán és minden közlekedés szünetelt a városokban. Napközben ünnepek voltak, melyeken szónokok méltatták a tragikus véget ért tudós hősi emléket. Amint Párisból jelentik, tegnap ott is Amundsen gyászünnepély tartottak a Sorbonne dísztermében.

Egy hétéves kisleány egyedül utazott Moszkvából Belgrádba, hogy megkeresse a szüleit. Belgrádból jelentik:

Hétfőn érdekes utas érkezett Belgrádba. Grabovski Zoja hétéves kisleány Moszkvából egyedül jött a fővárosba, mert a moszkvai Vöröskereszt egyesület értesülései szerint a gyermek szülei Belgrádban élnek. A kis Grabovski Zoját a krimi kormányzóság egyik kisleányában a nagyanyja nevelte. Az öregasszony néhány hónappal ezelőtt meghalt és a kisleányt ekkor az ottani Vöröskereszt egyesület vette gondjaiba. A nagyanyja iratai között megtalálták néhány levelet, amely Belgrádból Zoja szüleitől érkezett. Ezeknek a leveleknek az alapján a gyermeket vonatra tiltették, ellátták négy napra való élelmiszerezellel és utnak indították Belgrád felé, ahol a rendőrségnek sikerült is fellelőnie Zoja szüleit.

Karácsonyra S E L Y M E T legolcsóbban

„LYONNAISE” selyemgyár lepakatában vásárolhat

Cluj, Str. Regina Maria (volt Deák F.-u.) 3.

HOTEL SPLENDID
BUCAREST
CAL VICTORIEI 57
TELEPHONE 11745
A legkényelmesebb igényeknek megfelelő modern komfort, lift, meleg, hidegvíz, fürdőszobák, kávéház, étterem.

Revizió alá véve a szobaárakat, a tarifát 15—20%-al szállítottuk le. — Telefon 311/45—359/18.

Jelszó: Legjobb Fa Stotternél!

Olcsó tűzifa!!

Telefon-szám 800

Nem megtévesztés! Nem burkolt elnevezés! Nem zsákban macska! Nem ugynevezett „magas kalóriájú tűzifa” hanem

Egészséges, száraz vastag hántott tűzifa mázsánként **Lej 100.—**
Egészséges tügy és eserhasáb tűzifa mázsánként **Lej 90.—**

Felaprítva és házhoz szállítva!

STOTTER-CÉGNÉL

Telefonszám 800, Strada Noua 59. Telefonszám 800

Életöröm és tetterő

csak egészséges emberben lakozik. — A valódi

DIANA sóborszesz

mint bedörzsölő szer nagyszerű hatása. Akik nehéz testi, vagy szellemi munkát végeznek dörzsölik be magukat naponta DIANA sóborszeszszel. Izmok és inak megerősödnek és rugókonyakká válnak.

Chanukaünnepélyek erdélyszerte. A kolozsvári Barisszia szombat este tartotta chanuka A. C.-ját, amelyet Schwarz Erő énekcszama vezetett be. A gyertyák meggyújtása után Kaszner Ernő, az Akademiát Barisszia ros-risónja méltatta magasszárnyalásu ünnepi beszédben a chanuka jelentőségét. Dénes László ros-seni a makkabeusi időről tartott előadást. — A székelyhídi zsidó ifjúság szombat este rendezte még jólsikerült műsoros chanuka-ünnepélyét. A műsort Roth Irénke a makkabeusok emlékére írt egy prótógussal nyitotta meg, majd Réder Oszkár Trenderli tréfával nevetette meg a közönséget. Spitzer Gyöngyike román táncokat mutatott be nagy tetszés mellett, majd a műsort egyfelvonásos bohózat fejezte be Réder Oszkár és Weinberger Imre előadásában. Az estély sikeréhez, amely anyagilag is tekintélyes összeggel gyarapította a KKL-t, Grünfeld Paula, Weisz Idus, Spietz Aranka és Farkas Irénke járultak hozzá. — A csikszeredai zsidó Nőegylet az Avivával karöltve december 8-án rendezte meg Chanuka-estjét. A Chanuka gyertyát Grünberg Lacika gyújtotta meg, az apró iskolás gyermekek kórusának kísérete mellett. Fink Mózes nagyszabásu ünnepi beszédet tartott, majd Salamovits Lenke Giszkalay: Uj tavasz elébe című versét szavalta el. Gonda Imre ének és táncszáma, Ebstein Ferenc zsidó kupléi, Klein Sándor monológja, Salamovits Edit román és magyar szavalata egészítették ki a műsort, melynek befejezésül Klermann Zseni, Mandel Bözsi és Gonda Imre egyfelvonásos vígjátékot adtak elő. Végtül Fink Mózes tartott befejező monológot. Az estély körül kifejtett fáradozásaiért özvegy Deutschné elnököt illeti az elismerés.

A bánya három munkást megölt Szerbiában. Belgrádból jelentik: Az oragovici kőbányában tegnap ismeretlen okokból felrobbant a bányamunkához szükséges robbanóanyag. A robbanás ereje három munkást a kődarabokkal együtt levegőbe röpített és azonnal megölt. Négy munkás életveszélyesen, három munkás könnyebben megsebesült.

— Selyemharisnyával korteskednek az angol képviselőjelöltek. Londonból jelezték. Angliában már most megkezdtek a választási agitációt. Az ellenzéki sajtóban megjelent hírek szerint az uralmon levő konzervatívok igen különös módon akarják maguknak biztosítani a nők szavazatát. A husz és harminc év közötti nők most fognak először választani, ezért a konzervatívok a műselyemharisnya vámjának leszállításán akarnak maguknak népszerűséget szerezni. Az ellenzéki lapok szerint a selyemharisnya-választás nem fog úgy sikerülni, mint ahogy a kormány reméli.

ANACOT-PASZTILLA szopogatásával fertőtlenítsé a száj- és garatüreget. Anacot-pasztilla megvédi fertőzése: bántalmaktól.

— Szász Elek volt rendőrkapitányt három évi és négyhavi fegyházra ítélték, Leident és Soltész felmentették. Budapestről jelentik: Szász Elek volt rendőrkapitány és vádlott-társai bünpörében pénteken hirdette ki ítéletét a büntetőtörvényszék Szemák-tanácsa. A bíróság Szász Elek volt rendőrkapitányt magánokirathamisítás, hűtlen kezelés és sikkasztás büntetésében mondotta ki bűnösnek és ezért három évi és négyhónapi fegyházra és tízévi hivatalvesztésre ítélte. A vizsgálati fogságból egy évet, hét hónapot és huszonöt napot kitöltöttnek vett a törvényszék. A pör másik két vádlottját, dr. Leident Henriket és Soltész Zoltán ügyvédet a bíróság büncselekmény hiánya címén felmentette. Az ítélet indokolása megállapítja, hogy Szász Elek súlyosan visszaélt a rábizott jogkörrel, a rendőrség háziétkezdéjének vagyonával hűtlenül sáfárkodott és az ő büne, hogy a rendőrségi háziétkeзде kizsákmányolási területté vált. Leidenttel és Soltésszel szemben megállapította a bíróság, hogy nem követte el semmiféle büncselekményt. Az ítélet ellen Bocskay István ügyészégi alelnök fellebbezett és fellebbezést jelentett be Szász Elek védője is, aki kérte, hogy a bírósághelyezze szabadlábra védelmét. A törvényszék Szász Elek szabadlábrahelyezését megtagadta.

Purgen (Purgó)-Bayer biztos, gyors hatású hashajtó.

— Karácsonyi vásár a munkanélküliek javára. Az Egységes Szakszervezetek kolozsvári székházában Karolinatér 2., ma, vasárnap nyílik meg az a nagyszabású karácsonyi vásár, melynek jövedelméből a nagyszámu munkanélkülieket fogják felségélyezni. A karácsonyi vásáron, értékes és szép ipari cikkek rendkívül olcsó áron lesznek elárulva, miért is a közönségnek érdekében áll a vásár megtekintése

Halló 477!

Halló 477!

Ne fázzon!

Prima ka óriájú, száraz, kemény hasábrát kap házhoz szállítva 1350 lejért ölenként és q-ként aprítva 90 lejért.

Gyertyán, hántott, búkk, tölg és cserüzfát legolcsóbban szerezhet be.

Rimóczi & Balázs

fatelepen, Gyufagyár-ucca 13 (Antrepozite Banca Generala)

Gyors és pontos kiszolgálás! Tegyen próbarendelést!

Nézze meg!!!

a lobogós karácsonyi nagyvásárt Sijos Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 8. kötött-rövidáru és harisnya-üzletében.

Elkerülhetőnek tartják a háborút Bolivia és Paraguay között

London, december 15. La-Pazból érkezett jelentés szerint Boliviában bevezették a szigorú cenzurát. A behívórendelet következtében a fővárosban több mint huszezer tartalékos jelentkezett bevonulásra, de háromezer ember kivételével a többi hazabocsájtották.

A lakosság higgadtabb elemei Kellogg közvetítésétől eredményt várnak s elkerülendők tartják a háborút. A katonaság csaknem százszázalékban az ellenőket támogatja.

Newyork, december 15. Buenos-ayresi jelentés szerint Boliviában behívták az

— Ha fája a feje és szédül, ha teltség, bélizgalmat, gyomorégést, oldal-szurást, mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi Ferenc József keserűvizet. Gyomor- és bélszak orvosok bizonyítják, hogy a Ferenc József viz remek természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

1926—27 évfolyamok tartalékosait. A két konfliktusba került állam viszonyában a helyzet továbbra is rendkívül komoly s attól tartanak, hogy Boliviában a katonai párt kerül uralomra, ami aztán szinte elkerülhetlenné teszi a háború kitörését.

Kétszázmillió frank évi szubvenciót ad Franciaország a kereskedelmi aviatikának

A francia hadilégihajózás kilencszázmillió frankba kerül

Páris, december 15. A francia köztársaság idej költségvetése legjobban bizonyítja, hogy a francia törvényhozás nemzeti szempontból rendkívül fontosnak tartja a kereskedelmi aviatikát.

Már maga az aviatikára költségvetésileg előirányzott összeg mutatja, hogy Franciaországnak az idén ötven millióval többre kerül nemzeti kereskedelmi aviatikájának fenntartása, támogatása és fejlesztése, mint tavaly. Ez az összeg 219.774.140 frankot tesz ki, ugyogy igen tekintélyesnek mondható, ha párhuzamba vonjuk azzal a 900 millió frankkal, amibe a francia katonai aviatika kerül.

Különösen figyelemre méltó az aviatikai közlekedési vállalatok bőkezű támogatása állami szubvenciók nyújtása után. Míg a tavalyi költségvetésben 73.650.000 frank volt előirányozva e vállalatok szubvencionálására, addig ez a tétel az idén 115.000.000 frankot tesz ki. Ebben az évben tehát 36.350.000 frankkal többet kapnak a francia légihajózási vállalatok az államtól, ami 50 százalékos emelkedést jelent.

A szubvenciót a légi forgalom állandó lebonyolításáért kapják a vállalatok a megállapított rendes légi vonalakon, amelyek a következők:

1. Toulouse—Marseille—Perpignan—Casablanca—Dakar. Ezen a vonalon repülőjáratok bonyolítják le a forgalmat, amely Casablancáig állandósított és rendes, Casablancától Dakarig pedig szükség szerinti. A kedvezményezett vállalat 22.550.000 frank szubvenciót kap azzal a kötelezettséggel, hogy a repülőjáratok számát Casablanca és Dakar között fel-emeli.

2. Dakar—Buenos Aires. Mint vegyes közlekedési vonalon, a forgalmat Dakartól Cap Vert-ig hidroplánokkal bonyolítják le. Cap Verttől Noronhéig gyorsjáratu gőzöskkel. Noronhétől Buenos Airesig pedig repülőgépekkel.

A kedvezményezett vállalat szubvenciója 32.750.000 frank.

3. Marseille—Algír. A kedvezményezett társulat 3.400.000 frankot kap szubvenció címén, de ezért az összegért köteles fokozatosan emelni a repülőgépjáratok számát.

4. Páris—London. A szubvenció összege 8.500.000 frank. A forgalmat, úgy ahogy eddig is, a rendes és megállapított repülőjáratok bonyolítják le.

5. Páris—Marseille. Ezen a vonalon szaporították a repülőjáratok számát és a szubvenciót felemelték 4.500.000 frankra.

6. Marseille—Tunis—Bon. A szubvenció ugyanolyan mint tavaly és 3.700.000 frankot tesz ki.

7. Marseille—Athén—Síría. Ezen légi közlekedési vonal megszervezéséért 7 millió 500.000 frankot kap a kedvezményezett társulat szubvenció címén.

8. a) Páris—Prága—Varsó és b) Páris—Prága—Bécs—Bukarest—Belgrád—Szófia—Konstantinápoly. A légi forgalmat ezen a két vonalon a nemzetközi légi közlekedési társaság bonyolítja le állandó repülőjáratok útján. A társaság 22.850.000 frank szubvenciót kap, de ezért az összegért köteles a forgalmat egész éven lebonyolítani és nem úgy, mint eddig csak február 15-től október 15-ig.

Ha a társaság meghosszabbítja a légi vonalat Konstantinápolytól Adenen át Bagdadig, akkor még külön 600.000 frank

szubvenciót fog kapni.

9. Páris—Amszterdam. A kedvezményezett társulat 3.700.000 frank szubvenciót kap a rendes légiforgalom lebonyolításáért.

10. Páris—Berlin. A szubvenció összege 4.710.000 frank, amely összegért rendes légi forgalom bonyolítandó repülőjáratokkal.

Ezek az adatok fényesen bizonyítják, hogy a francia légi közlekedési vállalatok nem panaszkodhatnak a köztársaság fuvarosága miatt. De a francia törvényhozás nemcsak a szubvencionális ténen bőkezű. Légihajózásiak fejlesztéséért nagy anyagi áldozatokat hoz más címen is. Így például a légihajózási (aviatikai) műszaki szolgálat tanulmányozására és a tudományos kísérletekre 40 millió frankot irányzott elő, a műszaki szolgálat kiadásai címén pedig 10 millió 927.000.000 frankot vettek fel.

Igaz, hogy a költségvetési javaslatban 225, 387.140 frankot irányzott elő a francia kormány a légihajózás (főleg aviatika) céljaira. De ez a lény, hogy ebből az összegből csak 6 milliót törölt a törvényhozás, fényesen bizonyítja, hogy Franciaországban az aviatika — megérdemelt megértés és megbecsülés folytán — bőkezű állami támogatásba részesül. Ez pedig követendő példa valamennyi államra nézve.

— Dollár és hercegi korona. Párisból jelentik: Orleánsi Mária hercegnő eljegyzése W. F. Kingsladdal, egy newyorki dollármilliomos fiával nagy feltűnést keltett Párisban. A verdomei herceg, a menyasszony atyja a házasságot ellenzi, de a hercegisasszony anyja, aki a belga király nővére, kijelentette, hogy nincs joga leányát szabad választásában korlátozni.

U-t-á-n-a-m!

mindenki

Kincs Samuila

főfiruáruházában P. Mihai Viteazul Cg

ahol a legjutányosabban vásárolhat férfi és fiúöltönyöket és télikabátokat. — Keszpénzéért vagy hitelben az árak ugyanezek.

Ne mulassa el próbavásárlást tenni!

- 1 pár tartós téli angol harisnya
  - 1 pár tartós téli sportharisnya
  - 1 pár tiszta gyapjú női harisnya
  - 1 pár Adesgo selyemharisnya
  - 1 pár női meleg kesztyű
  - 1 darab női reformnadrág egész jó minőség
  - 1 darab női reformnadrág egész meleg
  - Gyermek mackónadrág
- Lei 55.—
65.—
135.—
189.—
48.—
85.—
155.—
Lei 260.— és fejjebb

Ne mulassa el próbavásárlást tenni!

Minden karácsonyi vásárt felülmúló occasio a

HELIOS

cégnél Cluj, Fötér 7.

Sok fel nem sorolt téli áruk, női és férfi, valamint gyermek kötött áruk mélyen leszállított árákkal lesznek kiárulva.

Szövőfonalat

Mule és Double nyers, fehérített és kékes-fehérített, Rózsahegyí és egyéb márkákban, prompt ab raktár és január-februári szállításra viszonteladónak a legolcsóbb napi árakban

„Colimp” Gyarmatár u Behozatali Rt.

Satu-Mare, Strada Regina Maria (Széchenyi-u) 17. szálit,

Sürgönycim: COLIMP, Satumare. Telefon: Satumare 165.

Ne

HOT

Calea Vid

Telefon

Elsőrangú sz

tisztaság. Kö

Arak 150 leit

Sz

NEUMAN

000000

Célszerű és hasznos ajándék a WIMPASSING hócipő!

WIMPASSING

Szürke, beige és fekete divatszínben, eredeti amerikai „Zipp“-zárral

Kérjen kifejezetten vörös védjegyű WIMPASSING hócipőt

Szörmeáruház
Cluj, Str. Memorandiului 3.

DÉRI

Nemes Szörmeáruház

tökéletes kivitelben

Telefon 12-12

HOTEL IMPERIAL PALACE

Igazgató: TASCU CIONU.

Calea Victoriei No. 47. Bukarest Szemben a királyi palotával.
Telefon 312/82. Telefon 312/83.
Elsőrangú szálloda, teljesen átalakítva. 1000 világos, elegánsan bútorozott szoba. Példás tisztaság. Központi fűtés, fürdőszobák, illt. Melegvíz az összes emeleteken. A legközelebbi kényelmi újításokkal. Minden nyelven beszélnek.
Árak 150 leitől felfelé.

Szörmés-bekecs Lei 4500.-

Télikabátok Lei 4400.-

Knieke nadrág Lei 900.-

NEUMANN M. CLUJ, FÉRFI ÉS FIURUHAARUHÁZA FÓTER 14.

Málnási SICULIA gyógyvíz

az összes hasonló gyógyvizek közt a leghatásosabb.

A köhögést, rekedtséget, torok, égő-hűtő tüneteit enyhíti. A gyomorégést és nyomást gyökeresen megszünteti. Epebántalmaknál kiváló. — **Kapható mindenütt**

Központi elárusítás: Oradea, Strada Saguna No 17.

-kályhával fűt ma már a „Makk-ász“ is. Ha jó kályhát akar, szerezzé be már is.

10 kg. fűvel fűt egy 80 m² szobát 24 órán át
Leggazdaságosabb. Leghigiénikusabb. Világ-szabadalom. Tartóssága örökös! 10 évi garancia!
ÁRLAPOT KÉSZSÉGGEL KÜLD:

Szántó Dezső és Fia

Oradea, Str. Marasesti 8. Telefon 4-91.
Városi iroda: Str. L. tram Iancu 8.

Acéllemez-redőnyök. Esslingeni faredőnyök. Vasszerkezeti cikkek.

Kolozsvári vezérképviselő Babás & Co vaskeresk.

FIGYELEM!

Magánvevőkhöz bejáratos ügynökök,
Magas jutalék! Allandó kereset!
Tiszteletreméltó, tartós egzisztenciát
érhetnek el szorgalmas, mozgékony keres-
kedelmi képviselők magánvevők meg-
látogatásával.
Gyorslevezés bankképviselővel.
D. Jupiter, Wien I. Schottenring 9. sz.

Olcsóbban, mint bármely
végeladason árul a

Népáruház

Calea Reg. Ferdinand 33.

Szenzáció!!

Márkás, csipkés figura már 100 leitől. Vitrintárgyak, nipppek, vázák, perzsaszőnyegek, antik falámpák, vitrinek dec. 20-ig mélyen leszállított árban kerülnek eladásra

Alkalmi vétel!

Rosenberg régiséghereskedőnél
Cluj, Calea Victoriei 5. szám.

Hirdessen az „Uj Kelet“-ben

A kicseréltek városa

Meglepődött, megint összekulcsolta a kezét és lesüllyesztette érdekes fejét a mellére. Gyorsan felecsudott azután és kéresemre, hogy mondana el inkább „róluk” bizonyos dolgokat, abbahagyta az okkultizmust, de persze csak föltételesen.

— A dönnéknek ez a történelmi generációja egészen más, mint amelyik régen volt, az én gyermekkoromban — mondotta. Akkor a dönnék a téli hetekben hajnalban jöttek ide apró gyertyákkal a kezükben és zsidó módra imádkoztak. A papjuk rabbinus volt és mohamedán hodszá egy személyben, de a törökök előtt mindig koptok a zsidóságukat. Apáimnak és ösemnek pedig pontosan fizettek ennek a törömnék a bérét, uram, azt a családij könyvelesből tudom önnek bizonyítani.

— Akarja venni a könyvet, nem engedtem.

— En önt abszolút megbízható embernek ismerem, olyannak, akinek nincs párja a Balkánon. Igazolás nélkül elhiszem amit a dönnék becsületéről mond. De mondjon többet!

Közölte velem, hogy a dönnék régen milyen ravaszul tartották meg a szombatot. Minthogy mohamedánoknak akartak látszani, az üzletükben csibukoztak, de csak látszatra, mert a kicsiny cserepupa ba nem tettek paraszat, csak úgy szippantottak ha valaki bejött. Szippantottak és letették a könyvet, amelynek táblája a Korán volt, a lapja azonban a héber Biblián valának. Bejött a vevő, hogy vegyen valmit. Megkérdezte persze, van-e ilyen vagy olyan áruja? A dönnék ilyenkor mindig nemet intett a fejével és ezzel elküldte a vevőjét. Mohamedán valláson sem esett sérelem, mert tessék, majd jött kinegyünk, megmutatom, melyik mezébe jártak. Pontosan betartották ezek a mások vallást is.

— Csak hogy poruljartak szegények a végén!

Ismét leeresztette a fejét a szakállára és elandafodott. Megint csak néhány pillanatra.

— A végén ugyanis jött a kicserélés — mondotta. A görögök nem tekintették őket zsidóknak, hanem törököknek és hazazavarták. A törökök nem vették törököknek, hanem zsidóknak és ezért a leglehetősebb helyekre vitték őket, olyan kisázsiai vidékekre, ahová deportálni szoktak a bűnösöket.

— A kétlaki emberek sorsa! Uram, most engedje, hogy kifejtssem véleményemet az okkultizmusról.

Nem engedtem, kivettem az órámat, sietős dolgom van.

— Kérem, én nem tartóztatom önt. A görög fodrász, tudja meg, második helyen áll a fodrászatban, de udvariasságban nincs a világon versenytársa. Verejten.

Sikerült megszabadulnom az okkultizmustól és kibocsátott. Az uccán, ugyanott, ahol habot verni láttam, még egy szóra megállott.

— Ha érzésem nem csal — mondotta — ön déligyümölcsöt jött vásárolni ide, főleg apró fügöt, kalamatát. Talán edes szőlőt is.

— Ezuttal csalt az érzése. Én vaníliaiban utazom.

— Mindegy. Azt a helyiséget akartam ajánlani önnek. Béreltesse ki a szállítójával, jó száraz helyiség, mintha vanília számára építették volna.

Megigérttem neki, hogy gondolkozni fogok a dolog fölött. Ideadta névjegyét és melegen megrázta a kezemet. Azután visszafutott, kefért hozott és kefélté bucsuzól a kabátomat.

Jártam az óváros minden részén. Kö-

rüléztem a tizenkét apostol templomának tövében, ahol a nagy szegénység ütött tanyát és nagy megnyugtással láttam a sok gyerek arcán a pezsgő, friss életet, ami soha nem lehet fel hasonló helyeken. Rosszul öltözöltek, de szépek ezek a nebulók, sikátorok között ennyi jóképű, duzzadt fizikum emberemetét ritkán lát az ember. Igaz, néhány téli hét kivételével egész esztendőn kint lehetnek a levegőn, hegyen, a tenger mellett, pormentes életet élnek és szüleik talán annyira még sem ismerik a nyomort, mint a kapitalista országok proletárjai.

Itt még a kapitalizmus előtti idők szelleme él, azt meg kell hagyni. A gazdag hajótulajdonos, a szállító, a kereskedő, a szállodás meg a kisiparos is a szükségesnél több dolgozót alkalmaz, hogy kenyeret adjon testvéreinek, akiket egészen szokatlan történelmi momentumok kitéptek egy másik országban megszokott otthonból. Itt nincs racionalizálás, itt nincsenek ankétezes munkáltató és munkás között, nincsenek mondvasinált problémák. Am az irtó nagy nyomor, amibe a török-görög kicserélés döntötte az országot, sehol olyan élesen nem mutatkozik, mint éppen Szalonikiben.

Mindazok a hajók, amelyek ózrével hozták a kicserélt és török földről menekült görögöket, Szalonikiben vetettek horgonyt, ez volt első stációja a nagyszabású és szomorú hazatérésnek. Innen irányították a földmívelő népet a szigetekre, vagy a köves ország néhány termőbb részére, ahol a telepítést megfelelően földreformot hajtottak végre, hogy a betelepített parasztság ne kerüljön proletársorsra. Azonban a hajósok, a kereskedők, a fiskálisok, az orvosok és egyéb intellektuek, főleg a tisztviselők nagy számát nem lehetett ide plántálni, ezeket csak városokba lehetett elhelyezni és Görögország kevés város fölött rendelkezik és ami városa van, annak is nagyon gyöngye a felvevőképessége ilyen váratlan tömegnyázóval szemben. Tessék, itt az írás, megmondja, mit eredményezett ez a különös szituáció egyedül Szalonikiben! A város, amelynek pár esztendő előtt százhusz—százharmincezer lakosa volt, kétszázharminchatezer lakost mutatott ki a legutóbbi statisztika adatai szerint.

Mégis ime, a milliós bevándorlás ellenére, minden kéznek munkája vagyons csak a gyógyíthatatlan betegek (aránytalanul sok erre felé a szembajos ember) és az eszelősök nyújtják ki kezüket alamizsnáért. A görög nép a nagy történelmi ügyet azzal a komolysággal fogadta és azzal a testvériességgel bonyolította le, amivel egy nagy nemzet méltó ivadékai intézik sorsdöntő dolgaikat. Egy mindenkiért, mindenki egyért — ez nemcsak jelszó volt, hanem élő, igaz valóság a kicsiny és lakóiban hirtelen meggyarapodott Görögországban.

Később, a jegyzetek során, szóba kerülnek majd azok a szenvedések, amik a szalonikii zsidóságot érték e helyzet nyomán és most megbolygatva kissé a sorrendet, itt közlöm tragikomikus jellemzést, amit nekem a város egyik zsidó parlamenti képviselője, Matalon ur

mondott. Amiből kiderül, hogy a politikusok a zsidó ügyvel szemben hogy viselkednek.

— Az előző kormány külügyminisztere, Michalakopulosz előtt egy alkalommal szóvá tettem — mondotta — a szalonikii zsidó nép borzalmas helyzetét, amit a bevándorlás idézett fel. Megemlítettem előtte, hogy rengeteg zsidó hajléktalan lett, hogy nyolcvan százalékat a zsidó vasúti és kikötőmunkásoknak a jövedvények kiszorították keresetükből és felsorakoztattam egész légióját a sérelmeinknek. A miniszter nyugodtan, résztvevő komolysággal hallgatott végig, azután így szólt:

— A kormány atyja az ország népének, drága barátom. Lásza, most a helyzet az, hogy van két gyermekünk: a görög és zsidó nép. Az egyik gyermek veszélyesen megbetegedett, míg a másiknak megfájdult a körme. Kérdem magától, a jó szülő kinek a megmentésére fog sietni és kit fog elhanyagolni? Meg akarja menteni ugyebár a nagybetegét és bizony el fogja hanyagolni a másikat, akinek csak a körme fáj.

Igy látnak bennünket a jóindulatu kormányok, egy kis körömfájással. A jóindulatuk. Vajjon mit várhatunk azokól, akik még csak nem is jóindulatuk?

Mondom, ez egy kis elhajlás a sorrendtől, amit szeretnék referádámban megtartani, de nem tudtam elnyomni magamban, amikor kirajzolódott előttem a Törökországból elzavartak baraktanyájának képe és a másik kép, amit később láttam a zsidó városrészben.

Amikor lejutottam a hegyi városból, mindjárt szembe találtam magam a fából való kis várossal, ahol apró, deszkából összetákolta házak állottak. A nyílásokat papírral ragasztották be, szél és eső ellen, de azért bizonyára nagy huzatja lehetett e házaknak, mert erősebb szélroham azért mégis csak oldalra billentette egyikét-másikat. De voltak házak, ahol a család fő gondos munkájából, vagy talán kicsiny pénze segítségével apró emelet került a faházikóra. Lent a műhely, fönt a család lakóhelye. Az uccán sár, sár, sár.

Egyes arcokról le lehetett olvasni az egykori gondtalanságot. Valahol Stambul Fanár negyedében vagy valamelyik kisázsiai városban, Brüsszaban, Casantóban, vagy Caesareában élhettek a régi jó üzletben, a kényelmes családi házból és mindent ott kellett hagyni egy napon! Most pedig itt, a görög államban ugyan, de tengődés közepette várják a dolgok jobbrafordulását. Szenvedő és bizakodó arcokat lát az ember: egy megdöbben városnegyed.

Nem érdekli őket az idegen. Később ugyanis fotografáló gépemet vittem ki, de egyik sem állott a lencse elé. A hiúságot valahogy kigyomláta belőlük a sors, amellyel a mostani viszonyok közt nem lehet egykönnyen megbékélni.

Tapasztaltam azonban, hogy akiket a véletlen nem hajított erre a sorskerekre, a gazdagok, nemcsak adakozással és munkalehetőségek megszerzésével mutatják irántuk a rokonszenvüket, hanem azzal is, hogy amióta a kicseréltek itt vannak, a luxust felfüggesztették. Kifestett dákákat nem lehet lát-

ni Görögországban, a divatlapoknak pedig gyöngye a kelendőségük. Általában egyszerűen öltözködnek a hölgyek is és ami főleges ruhájuk van, oda ajándékozzák kicserélt testvéreiknek.

Ha az ember nagyon elegáns ékszereket lát a Venizelosz-uton, ne ejtse tévedésbe. Itt nem görögök a kuncsaftok, hanem azok az idegenek, akik a világ minden tájékról jönnek a régi, vonzó város megtekintésére.

Valahol a fasikátor alatt, az üstökészítők közelében egy régi színter a földbesüppedt kicsiny templomot tartalmaz, egészen bizánci építésmódban. Kupoláját nagy ablakok szegélyezték, amelyeken még látszott egy-egy öreg üvegfestmény maradványa. A templom ajtaja nyitva volt, nem tudtam, milyen alkalomból, holott ha észreveszem a közelben a halottaskocsit (keskeny fekete alkatosság, egy sovány ló volt befogva előtte) sejtettem volna, mi megy bent végbe. De a templom a mélyedésben állott, a kocsit pedig az uccai lépcsők fölött várakozott, körülötte zajos forgalom, egy nagy veteményvásár polkó lármája.

A templomban azonban tiszta, égi esőnd, a kicsiny főhajón két pap állott szembe egymással, egymás felé kőbálva az égő tömjéni. Szent szövegeket cserejlenek. Egy szekrényféle állott közöttük, nem tudtam hozzáférni, a szűk helyen nők állottak, erre az alkalomra kissé rendbehozott, de nagyon kopott ruhában. Arcukról semmiféle meghatódottságot nem lehetett leolvasni, két-három idősebb férfi mellettük, keresztbetett, leeresztett karokkal. Vajjon mit csinálnak ezek, micsoda istentisztelet ez, ilyen időben?

Am, hogy a két pap funkcióját néztem, ez a kíváncsiságom is elmúlt. Az egyik negyven év körüli lehetett, fekete, hosszú szakállal, amiből néhány ősz hajszál fehérlett. Szép brokát talár öltött le rajta. Aki szemben állott vele, ősz férfi volt, kunkorodó fehér, tömör szakállával egészen Diogenesre emlékeztetett. Elmélyülve hajlongott és feneketlenül mély elborultsággal válaszolt a fiatal pap éneklő recitálására.

Először életemben láttam görögöktől ortodox templomi ceremóniát. Bizonyára egészen régi szöveget mormoltak abban az éneklő, gargarizáló, egyedülvalóan gyönyörű hanghordozással olyant, amit az egyház keletkezése elején költöttek buzgó, a vallásért meghalni kész egyházatyák. Nem értettem a szöveget, de az idők távlatából jött primitív ének és a gördülő, felcsukló, elmélázó, siránkozó és kiengesztelő párbeszéd nagyon meghatott. Önkéntlenül én is leeresztettem és egymás fölé raktam a karomat.

Most a szent párbeszéd elhalkult, majd abbamaradt, a tömjén kifogyott a fiatalabb papnak a füstőlőjéből és belement a templom mélyébe. Diogenes azalatt levette az orra hegyére csuszott szemüvegét, tisztogatótt, én pedig közelebb léptem, hogy lássam, mi van a szekrényben.

Koporsó volt, keskeny, sárga láda, a halott feje szépen megfésülve, keze egymásra rakva, fehér tüll borult róá és sok virág, egészen friss, töröl szedett rózsza és krizantém, ami akkor javában pompázott a város terein. Fiatal aszszony volt a halott, az arcán semmi nyoma a végtusának. Alvó ifju aszszony, a szemé kissé nyitva, nem annyira, hogy a megtörtséget látni lehetett volna.

(Folyt. köv.)

KIADÓHIV
Str.
SZERKE:
Elic
L. OFIZ
Eg.
Négyed
Egy hó

IX. évfoly

1928 D

* 562

A
a

Nem lehet
12-ik és 13-
era kezdet
tika életében
biztosította a
gát és szabad
forradalmi le-
hívóneves ve-
szemben, ame-
tök teikusuer-
don való torn-
ak urnak meg-
mostani válas-
alimános vala-
szabadság pró-
szít és nem t-
ezek a válas-
szóalgnak a
lvet nem hag-
sem, bárki is
kor fel fogja
lasztások szab-
zt is hogy a
tök bukásával
kötök, hogy e-
megszűnt tény-
ban. Antiszem-
lesznek és a
pektálása mel-
vetheti politik-
má tényező az
megszűnt léte-
megfelelően a
fellépjen a tu-
próba:kozasav

Teljesen új
lasztások mér-
Brathau Vint-
tradíciókhoz r-
nyitotta, hogy
kormányzói-
gazdasági kon-
be többé a ha-
kai életének r-
halála előtt m-
bolül egy ára-
nyító szellem-
ját, a pártor-
ban alapos és
nek megfelelő
az áramlat kü-
lyazódott Bra-
midőn eltűnt
férfi, aki a m-
l és presztizs-
lis párt öss-
a néptömegek
nyát is. Brad-
delt a libanál-
tekintélynek
ismerték, hogy
és hogy gaz-
végzetesen e-
söröszet e pre-
hogy a libera-
meglazult s
soha nem lát-

Az új szpi-
hatalatlan spir-
megtestesítője
Egész politika
Jonel kedven
liberális párt-
van kiszemel-
sok volt törz-
ágyán máské-
lisszák mögöt-
cot folytató Du-
elragadtak elő